

Christina Gehring Skagen

Fra: Knud Loflund [kl@bryggeriforeningen.dk]

Sendt: 23. januar 2012 16:47

Til: Christina Gehring Skagen

Emne: Høringssvar til høring af Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Christina Skagen

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

Via e-post: cwg@eogs.dk

Vedr.: Høring om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar).

Bryggeriforeningens bemærkninger til udkastets to elementer kan sammenfattes således:

Ad. 1: Mæglings- og klageinstitution

Bryggeriforeningen har ikke bemærkninger til selve kravet om at etablere en national kontaktpunkt, men det er måske muligt at anvende nuværende voldgiftsinstitutioner frem for at oprette en hel ny klage- og mæglingsinstitution. I udkastet til bemærkninger til lovforslaget savnes en redegørelse for, hvorfor eksisterende voldgiftsordninger ikke kan udfylde opgaven.

I hvert fald undertegnede har ikke tidligere set (et udkast til) lovbemærkninger, hvori danske virksomheder får besked om at de "...skal opføre sig ordentligt...", jf. udkastet side 6. Men det er måske erhvervsministeriets nye linje over for danske virksomheder? Selv mener vi, at danske bryggerier "opfører sig ordentligt", både her i landet og i udlandet.

I bemærkningerne til § 3, stk. 4 vedrørende definitionen af forretningsforbindelser gøres der brug af erstatningsretlige termer, der virker meningsforstyrrende. Det er særligt sætningen: "Der er ikke tale om et objektivt ansvar, men om et ansvar der går videre end f.eks. en virksomheds egne enheder og datterselskaber". Det er altså hverken et culpa ansvar eller et objektivt ansvar, men dog et ansvar der går videre end det almindelige culpa ansvar. Det er ret uklart, hvad der skal lægges i det. Det bliver meget vanskeligt, for der er inden for lovgivningen forskellige ansvarsregler, afhængig af det enkelte område (arbejds miljø, miljø, produksikkerhed m.m.), og selv inden for det enkelte område kan ansvarsreglerne være meget forskellige, fx på miljøområdet, hvor der kan være forskellige ansvarsregler for den samme forurening. Dertil kommer, at ansvarsreglerne kan være meget forskellige i de enkelte lande for det samme forhold.

Det er særdeles vigtigt, at der er effektive barrierer over for chikanerende klager, hvor målet for klager alene er at skabe opmærksomhed om klagers synspunkter. Et sådant egnet middel kan være at indgive klage til en offentlig institution over fx internationalt kendte virksomheder, hvorfor instansen kan virke som et springbræt til at opnå medieopmærksomhed om egne synspunkter eller som et værktøj til at skade konkurrenter. For den virksomhed, der uberettiget klages over, kan skaden være sket ved den kritiske medieomtale, mens der typisk ikke er den samme opmærksomhed efterfølgende, når det viser sig, at klagen var uberettiget.

Ad. 2: CSR redegørelse

I et åbent og konkurrencepræget marked har nogle virksomheder bevidst valgt en forretningsstrategi, hvor CSR indgår. Andre virksomheder har måske en anden forretningsstrategi, der virker for dem. Det helt afgørende er, at virksomhederne selv vælger strategi og at de ikke pålægges en bestemt forretningsstrategi. Det må være markedet selv, der afgør, i hvilken udstrækning CSR skal indgå i den

enkelte virksomheds forretningsstrategi, og CSR kan have større eller mindre betydning i de forskellige brancher. Derfor er det positivt, at forslaget viderefører den frivillige model, og at virksomhederne ikke pålægges en bestemt model eller format for deres rapportering.

Af samme grund giver det anledning til bekymring, når det af side 8 (sidste afsnit i pkt. 1.8) fremgår, at "Det vil ligge i naturlig forlængelse af disse initiativer at stille udtrykkelige krav om, at store virksomheder skal tage stilling til deres indsats i forhold til såvel respekt for menneskerettigheder som klimaændringer og oplyse herom i årsrapporten" (mine understregninger tilføjet). Sætningen giver anledning til tvivl om, hvad der egentlig er regeringens hensigt på længere sigt.

Det må fremgå af de endelige lovbemærkninger, at virksomhedens redegørelse for sin klimapåvirkning også kan opfyldes ved fx at henvise til virksomhedens miljøredegørelse, det grønne regnskab eller med en henvisning til den offentlige PRTR-register, der indeholder oplysninger om alle væsentlige udledninger på virksomhedsniveau m.m.

Af ministeriets konsekvensvurdering på side 16 fremgår det, at der kun "vil være tale om små administrative konsekvenser" for erhvervslivet. Efter Bryggeriforeningens vurdering er det stærkt undervurderet.

Det er korrekt, at det ligger inden for overskuelige økonomiske mér-omkostninger at skrive selve teksten til den årlige redegørelse; men det er forbundet med betydelige mér-omkostninger at skulle gennemføre en fastsat politik for at respektere menneskerettigheder og ved at skulle gennemføre et mål om at reducere sit klimaaftryk. Det ene forudsætter det andet.

Endelig henvises til Erhvervsministeriets egen rapport fra august 2010, hvor det blev undersøgt, hvad det reelt betød at indføre et krav om CSR-redegørelse for de 1.100 største danske virksomheder. Blandt konklusionerne var, at de administrative byrder for virksomhederne var 7 – 8 gange større end det forventedes, inden lovforslaget blev vedtaget. For virksomheder, der ikke havde sådanne politikker på forhånd, var den gennemsnitlige engangsomkostning mellem 0,8 og 5,7 mio. kr. Dertil kommer den – trods alt noget mindre - årlige udgift til at udarbejde selve redegørelsen. Erhvervsministeriet anbefales at inddrage konklusioner fra sine egne rapporter, især når der udarbejdes nye lovforslag med yderligere stramninger på det samme område.

Med venlig hilsen
 BRYGGERIFORENINGEN
Knud Loftlund
 Afdelingschef

BRYGGERIFORENINGEN
Danish Brewers' Association
 Faxehus, Gamle Carlsberg Vej 16
 1799 København V, Denmark
 Tel. (+45) 7216 2426
 Mobil tel. (+45) 2339 5325
kl@bryggeriforeningen.dk
www.bryggeriforeningen.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Att.: Christina Skagen og Ole Kirkehund
cwg@eogs.dk; oki@eogs.dk

H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Sagsnr. 2012-00143

3. februar 2012

Udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har den 21. december 2011 sendt udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd i høring med høringsfrist 23. januar 2012.

Udkastet har været behandlet i Danske Advokaters fagudvalg for henholdsvis ansættelsesret og mediation.

Danske Advokater har følgende bemærkninger til udkastet:

1. Generelle bemærkninger

Danske Advokater kan tilslutte sig regeringens målsætning om, at Danmark skal være i front, når det gælder virksomheders globale ansvarlighed i relation til arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korruption. I den forbindelse kan det være fornuftigt at etablere en mæglings- og klageinstitution, der kan afhjælpe tvister om, hvorvidt virksomheder overholder OECDs retningslinjer, der beskriver, hvad der betragtes som ansvarlig virksomhedsadfærd.

På den baggrund kan Danske Advokater støtte, at Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd (herefter Institutionen) oprettes i henhold til lov, og at det danske Kontaktpunkts opgaver overflyttes til Institutionen.

Udkastet til lovforslag rejser efter Danske Advokaters opfattelse imidlertid også nogle mere principielle overvejelser om sagsbehandlingen ved Institutionen og nogle retssikkerhedsmæssige spørgsmål i relation til offentliggørelse af Institutionens udtalelser.

2. Specielle bemærkninger

§ 1

Danske Advokater kan støtte, at Institutionen er et uafhængigt offentligt organ, jf. § 1, stk. 2.

Institutionens sammensætning og udnævnelse fremgår af § 1, stk. 3-5. I bemærkningerne til § 1 er formandens opgaver og rolle nærmere beskrevet. Det fremgår bl.a., at både formanden og det sagkyndige medlem så vidt muligt skal have kvalifikationer i form af relevant samfundsvidenskabelig eller juridisk baggrund, viden om CSR og i særdeleshed viden om anerkendte internationale retningslinjer på området. Derudover skal formanden så vidt muligt have erfaring med mægling, virksomhedserfaring og stor personlig integritet.

Efter Danske Advokaters opfattelse vil det være naturligt at erhvervs- og vækstministeren udpeger en advokat som formand for institutionen. Flere advokater opfylder de betingelser, som det kræves for at være formand for Institutionen. Danske Advokater skal særligt pege på, at mange advokater har gennemgået en mediatoruddannelse, der kvalificerer til at fungere som mægler i tvister, ligesom mange advokater også har et solidt kendskab til den internationale CSR-begrebsramme. På tilsvarende måde vil det være naturligt at pege på en advokat som sagkyndigt medlem.

Danske Advokater bistår gerne med at indstille en eller flere advokater til hvervet som henholdsvis formand for og sagkyndigt medlem af Institutionen.

§ 4

Efter § 4, stk. 3, udelukker voldgiftsaftaler ikke, at en klage indgives til Institutionen. Danske Advokater forstår denne bestemmelse således, at Institutionen kan realitetsbehandle en klage, uanset at der foreligger en voldgiftsaftale. Efter Danske Advokaters opfattelse bør der foreligge tungtvejende hensyn for at fravige en voldgiftsaftale, som to eller flere parter har indgået med hinanden. Hvis en voldgiftsaftale måtte fastslå, at tvister om overtrædelse af OECDs retningslinjer, skal behandles ved voldgift, kan Danske Advokater ikke umiddelbart se, at der skulle være et større hensyn at tage til behandling i Institutionen end den voldgiftsbehandling, som parterne selv er blevet enige om.

§ 5

Efter § 5, stk. 1, kan Institutionen afvise at behandle sager, der er afgjort ved endelig dom m.v. Efter Danske Advokaters opfattelse stemmer det bedst med dansk praksis, at en endelig dom ikke efterfølgende kan blive til genstand for fornyet behandling ved et ikke-retligt klageorgan. Danske Advokater skal derfor foreslå, at "kan" ændres til "skal".

Tilsvarende betragtninger gør sig gældende for så vidt angår § 5, stk. 2. Hvis der anlægges sag ved en domstol m.v., skal Institutionen afvise sagen eller sætte den i bero.

For så vidt angår situationen i § 5, stk. 3, hvor klageren ønsker sagen indbragt for Institutionen, selvom klageren (eller en anden end klageren) har anlagt sag ved domstolene m.v. om det eller de samme spørgsmål, bør Institutionen som

udgangspunkt også afvise sagen eller sætte den i bero, indtil den er behandlet ved domstolene m.v. Dog skal der ikke være noget til hinder for, at parterne gensidigt aftaler, at klagen alligevel indbringes for Institutet, hvis det blot sikres, at der ikke allerede er afsagt dom eller voldgiftskendelse, og at parterne bekræfter, at retssag/voldgiftssag er sat i bero. Det forudsættes i den forbindelse, at Institutet arbejder hurtigere end rets-/voldgiftssystemet, samt at det er et konfidentielt system.

§ 6

Efter § 6, stk. 2, skal Institutionen, når den træffer afgørelse om at afvise sagen af formelle grunde, offentliggøre en kort beskrivelse af sagen med en begrundelse for afvisningen. Dog skal sagens parter ikke nævnes. Danske Advokater skal i den forbindelse bemærke, at det i visse situationer formentlig kan være vanskeligt at beskrive sagen på en sådan måde, at sagens parter ikke kan udledes. Efter Danske Advokaters opfattelse bør der derfor indsættes en bestemmelse i § 6, der giver hjemmel til at undlade offentliggørelse, hvis det ikke er muligt på betryggende vis at anonymisere sagens parter.

§ 7

Efter § 7 er forældelsesfristen for indbringelse af sager for Institutionen 5 år fra ophørstidspunktet for den omstridte handling eller undladelse. I bemærkningerne til lovforslaget henvises der til, at forældelsestidspunktet følger straffelovens almindelige forældelsesregler. Efter Danske Advokaters opfattelse kunne en mere adækvat forældelsesregel fastsættes efter forældelseslovens almindelige forældelsesfrist på 3 år. Ved at henvise til straffelovens forældelsesregler får man den – forkerte – opfattelse, at manglende overholdelse af OECDs retningslinjer indeholder et pønalt element.

§ 8

Efter Danske Advokaters opfattelse er det positivt, at Institutionen som det første skridt i sagsbehandlingen skal opfordre parterne til selv at finde en løsning og dermed afslutte sagen.

Hvis Institutionen efter en forundersøgelse beslutter at afvise sagen, skal der foretages en offentliggørelse, jf. § 8, stk. 2. Det anførte ovenfor vedrørende § 6, stk. 2, gør sig efter Danske Advokaters opfattelse tilsvarende gældende i relation til § 8, stk. 2.

Hvis Institutionen efter en forundersøgelse beslutter ikke at afvise sagen, skal Institutionen tilbyde mægling mellem parterne, hvilket Danske Advokater i sig selv ser som et positivt tiltag. Umiddelbart kan det virke tvivlsomt, om parterne er indstillet på mægling i denne fase af forløbet, hvis de ikke selv har fundet en løsning tidligere, jf. § 8, stk. 1. Danske Advokater skal derfor foreslå, at mæglingsindsatsen iværksættes på et så tidligt tidspunkt som overhovedet muligt, og at formanden for Institutionen inddrages på dette tidspunkt, jf. dog nedenfor. Hvis Institutionen medvirker til, at sagen løses ved mægling, skal den offentliggøre en udtalelse om sagen. Det står ikke helt klart for Danske Advokater, hvad indholdet af denne udtalelse skal være. Det kan dog udledes, at udtalelsen i hvert fald skal indeholde en angivelse af sagens parter, men det henstår i det uvisse, om udtalelsen også skal forholde sig til, om mæglingsresultatet er i overensstemmelse med OECDs retningslinjer.

Efter § 8, stk. 4-6, skal Institutionen foretage en egentlig undersøgelse af sagen, hvis mæglingen ikke lykkes m.v. På baggrund af undersøgelsen kan Institutionen fremkomme med en udtalelse, hvor der fremsættes kritik m.v. Denne udtalelse skal offentliggøres. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at Institutionen i denne fase har pligt til at oplyse sagen, herunder kan Institutionen høre eksperter. Om der her er tale om en slags syn og skøn er efter Danske Advokaters opfattelse uklart.

For så vidt angår offentliggørelse af Institutionens opfattelse skal Danske Advokater henvide til Betænkning nr. 1516/2010 om offentlige myndigheders offentliggørelse af kontrolresultater, afgørelser m.v. I denne betænkning er afvejningen af hensyn, der taler for henholdsvis imod offentliggørelse af kontrolresultater m.v. nærmere beskrevet. F.eks. anføres det i betænkningen, at det nøje skal overvejes, om der foreligger så tilstrækkeligt tungtvejende hensyn til offentlige interesser, at der er det fornødne grundlag for at etablere en offentliggørelsesordning, idet offentliggørelse kan være ganske indgribende over for den berørte. Det skal i den forbindelse have med i overvejelserne, at den pågældende i forvejen ofte vil have et belastende kontrolresultat. Efter Danske Advokaters opfattelse bør en overtrædelse af OECDs retningslinjer ikke udvikle sig til offentlig gabestok, hvor følsomme oplysninger om virksomhederne stilles til skue for offentligheden.

Danske Advokater har også nogle mere principielle betænkeligheder af retssikkerhedsmæssig karakter ved lovforslaget. Disse går på formandens rolle i mæglingsprocessen. Ved lovforslaget lægges der op til, at formanden først skal forestå mæglingen, og hvis denne ikke lykkes, så oplyse sagen og komme med en udtalelse m.v. Dette skaber nogle helt klare og åbenlyse habilitetsproblemer og er både i strid med almindelige mæglingsteoretiske principper og retsplejelovens § 279, der fastslår, at en retsmægler ikke må virke som dommer eller advokat under sagens fortsatte behandling. Som en løsning på dette problem skal Danske Advokater foreslå, at der til Institutionen knyttes et mæglerkorps, som har en relevant uddannelse i mægling, jf. f.eks. bekendtgørelse nr. 365 af 16. maj 2008 om antagelse af advokater som retsmæglere. Dette korps af retsmæglere kunne herefter forestå mæglingen, hvorefter formanden for Institutionen kunne være ansvarlig for Institutionens øvrige virksomhed.

Danske Advokater savner også i bemærkningerne til lovforslaget en beskrivelse af det regelsæt, som mæglingen skal foregå under. Der savnes således en beskrivelse af rammerne for mæglingen.

§ 10

Det ovenfor anførte om offentliggørelse gør sig tilsvarende gældende for så vidt angår § 10, stk. 2.

§ 11

Det fremgår af bemærkningerne til § 11, at der vil blive fastsat regler om, at Institutionen kan tildele den ene eller begge parter i sagen en bisidder. Efter Danske Advokaters opfattelse vil det være naturligt, at det er en advokat, der udpeges som bisidder. Danske Advokater forudsætter, at Institutionen afholder udgiften til bisiddere, herunder forventer Danske Advokater også, at det af bekendtgørelsen kommer til at fremgå, hvordan honoreringen skal ske.

§ 12

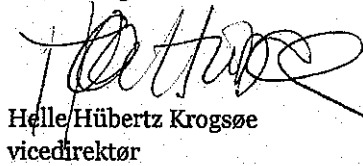
Efter Danske Advokaters opfattelse står det ikke helt klart, om der med bestemmelsen i § 12 menes institutionens processuelle afgørelser, eller om der menes Institutionens materielle afgørelser. Menes der Institutionens materielle afgørelser, vil det efter Danske Advokaters opfattelse være mere nærliggende at anvende begrebet "udtalelse", idet der netop ikke er tale om en afgørelse, der pålægger virksomheden en pligt eller i øvrigt normerer, hvad virksomheden skal eller ikke skal.

---ooOoo---

Danske Advokater står gerne til rådighed for yderligere drøftelser med Erhvervsstyrelsen.

Det sene svar beklages.

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsø
vicedirektør
hhk@danskeadvokater.dk

Erhvervsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V
Att. Christina Gehring Skagen

23. januar 2012
Dokumentnr.: 164771

Høringsvar Lov om Mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Dansk Byggeri takker for at få mulighed for at komme med kommentarer til Regeringens udkast til forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd. Vi har følgende bemærkninger til udkastet.

Generelle bemærkninger

Dansk Byggeri er af den klare opfattelse, at arbejdet med CSR eller såkaldt ansvarlig virksomhedsadfærd er frivilligt for virksomhederne. Det er op til virksomhederne om de vil arbejde med CSR og hvis de vil, så er det helt op til den enkelte virksomhed at bestemme, hvordan arbejdet med CSR bedst muligt understøtter netop deres forretning.

Ud fra en erhvervsmæssig betragtning ser vi ikke nødvendigheden af en sådan Mæglings- og klageinstitution og slet ikke i den form, der er foreslået. Lov om Samfundsansvar, som blev offentliggjort i 2010, er en helt ny type lovgivning for bestemte danske virksomheder, som pålægger dem en forpligtigelse til at rapportere CSR arbejdet eller skrive hvis man ikke gør. Siden offentliggørelsen har disse virksomheder bestræbt sig på at forstå loven og indarbejde den i det daglige arbejde. Der har været kritik af, at virksomhederne ikke har gjort det godt nok for at løfte lovgivningen. Et væsentligt spørgsmål her er om al kritikken er berettiget. Lovgivningen er ny og virksomhederne kan til en vis grad mangle retningslinjer for, hvad der er godt nok til at blive positivt vægtet som lødigt CSR arbejde. Der er brug for læn- gere tid til at få opbygget erfaringsbaseret og sektorbestemt branchevejledning for at forstå hvordan CSR arbejdet skal rapporteres. Et vigtigt spørgsmål her er om en Mæglings- og klageinstitution er den rigtige vej frem for at få sat gang i initiativer, som kan udvikle og styrke en bred og målrettet vejledningsindsats imod, f.eks. risikobrancher i første omgang. Det kan være mere effektivt til at bringe dansk erhvervsliv hurtigere i førertrøjen.

Dansk Byggeri har selvfølgelig forståelse for at Regeringen med sit lovforslag ønsker at leve op til OECDs anbefalinger, men praktisk set er det den forkerte vej at gå

Specifikke bemærkninger

Tankegangen i arbejdet med samfundsansvar bygger på

- frivillige principper
- dialog mellem involverede parter
- lægger op til nye samarbejdsstrukturer og
- at arbejdet med CSR er en løbende og fremadrettet proces.

Skal en ombudslignende institution etableres, mener Dansk Byggeri, at det primært bør være en mæglingsinstitution, som hjælper parterne videre og understøtter arbejdet med reelle løsninger.

Desuden virker en forældelsesfrist, jvf. §7 på 5 år efter hændelsen er sket, som uforholdsmæssig lang. Idet der både i virksomhederne og hos det offentlige sker en stor udvikling indenfor CSR området, virker en forældelsesfrist på 2 år som rimelig.

Dansk Byggeri ønsker desuden at få oplyst hvorledes de 3 millioner, som er afsat på finansloven, forventes fordelt.

Vedrørende bemærkninger til lovforslaget er Dansk Byggeri af den opfattelse, at DI ikke kan repræsenterer hele dansk erhvervsliv også set i lyset af at CSR arbejdet og de udfordringer som indsatsen skal løfte ligger uden for DI og inden for andre vigtige danske arbejdsgiver- og erhvervsorganisationer. Udpegning og opbygning af et Mæglings- og klageinstitution bør derfor tilstræbe at ske via procedurer, som sikrer bredden af det danske erhvervsliv også for at få deres opbakning til arbejdet i institutionen. Det er derfor nødvendigt og rimeligt at finde en anden procedure for at udpege og sammensætte repræsentanter til institutionen end den som beskrives under pkt. 2.1.2.1. i lovforslaget. Det er ministerens prærogativ at udpege medlemmerne. Dansk Byggeri er af den klare opfattelse, at opbakning fra dansk erhvervsliv bedst opnås, hvis f.eks. de 4 største arbejdsgiver- og erhvervsorganisationer får mulighed for at blive medlem af institutionen, evt. på skift for en 3 årig periode. Et rotationsprincip kan i højere grad sikre forankringen af arbejdet med samfundsansvar i hele erhvervslivet

Med venlig hilsen

Dansk Byggeri

Henriette Thuen

Erhvervsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V
Att. Christina Gehring Skagen

24. januar 2012

Høringsvar Lov om Mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd.
Dansk Erhverv har modtaget udkast til forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd. Vi har følgende bemærkninger til udkastet.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter, at der etableres et Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd. Dansk Erhverv deltager i Rådet for Samfundsansvar hvor vi har støttet, at der oprettes et Mæglings- og klagenævn, som kan medvirke til, at Danmark kan efterleve OECD's retningslinjer, herunder FN's retningslinjer for menneskerettigheder. Mæglings- og klageinstitutionen kan medvirke positivt til, at danske virksomheder får en erfaringsopbyggende og konstruktiv ramme til at diskutere og vurdere arbejde med samfundsansvar. Det er afgørende, at Mæglings- og klageinstitutionen ikke bliver en gabestok, som medvirker til at hænge virksomheder ud i offentligheden.

Dansk Erhverv er af den opfattelse, at arbejdet med CSR eller såkaldt ansvarlig virksomhedsadfærd er frivilligt for virksomhederne. Det er op til virksomhederne om de vil arbejde med CSR, og

**DANSK
ERHVERV**

HHY
HHY@danskerhverv
.dk

Side 1/3

-
Deres ref.:
Vores ref.:

hvis de vil, så er det helt op til den enkelte virksomhed at bestemme, hvordan arbejdet med CSR bedst muligt understøtter netop deres forretning. Det er vigtigt at Mæglings- og klageinstitutionen tager hensyn til, at Lov om Samfundsansvar fra 2010, er en helt ny type lovgivning og ny udfordring for danske virksomheder. Rapportering om CSR er en ny form for erhvervsaktivitet, som virksomhederne har brug for tid at lære at håndtere. Der er brug for at få opbygget erfaringsbase og sektorbestemte branchevejledninger for at forstå, hvordan CSR arbejdet skal håndteres og afrapporteres. Et vigtigt spørgsmål her er om Mæglings- og klageinstitutionen kan stå alene uden igangsættelse af initiativer, som udvikler og styrker en målrettet brancheindsats, i første omgang navnlig til gavn for SMV og risikobrancher. Denne indsats er nødvendig.

Specifikke bemærkninger

Tankegangen i arbejdet med samfundsansvar bygger på:

- frivillige principper
- dialog mellem involverede parter
- lægger op til nye samarbejdsstrukturer og
- at arbejdet med CSR er en løbende og fremadrettet proces.

Skal en ombudslignende institution etableres, mener Dansk Erhverv, at det primært bør være en mæglingsinstitution, som hjælper parterne videre og understøtter arbejdet med reelle løsninger.

En forældelsesfrist, jvf. § 7 på 5 år efter hændelsen er sket, virker uforholdsmæssig lang. Der sker både i virksomhederne og hos det offentlige en stor udvikling indenfor CSR området og en forældelsesfrist på 2 år er mere rimelig.

I følge pkt. 3 i bemærkningerne er der afsat en bevilling på 3 millioner årligt på finansloven til mæglings- og klageinstitutionen. Det ønskes oplyst hvorledes de 3 millioner forventes fordelt på hhv. administrativ drift og vejledning.

Under pkt. 2.1.2.1. i bemærkninger til § 1 stk. 4 til lovudkastet, nævnes det at Rådet foreslår, at organisationsrepræsentanter udpeges efter indstilling fra DI, LO og 92-gruppen. Det var der ikke enighed om i Rådet. Dansk Erhverv støtter, at det må være Ministeren som alene udpeger repræsentanter efter indstilling fra arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt folkelige organisationer. Dette er nødvendigt af hensyn til erhvervslivets og organisationernes opbakning af Mæglings- og klageinstitutionen. Det fremgår af § 3, at Mæglings- og klageinstitutionen behandler sager fra alle typer danske virksomheder og offentlige instanser og af pkt. 2.1.2.4. i bemærkningerne, at klager kan indsendes af både små og store virksomheder. Når der lægges op til, at den kommende Mæglings- og klageinstitution skal håndtere sager for stort set alle danske virksomheder, bør der etableres procedurer for indstilling af organisationsrepræsentanter, som sikrer repræsentation fra alle tre typer organisationer i institutionen og så erfaringer fra institutionen kan udbredes effektivt til alle erhvervsområder og organisationer.

Et rotationsprincip kan i højere grad sikre forankringen af arbejdet med samfundsansvar i hele erhvervslivet

I forbindelse med etableringen af procedurer for indstilling af repræsentanter bør disse også forholde sig til deltagernes kvalifikationer. Det er vigtigt af hensyn til tilliden til institutionen og til virksomhedernes retssikkerhed. Der bør opstilles præcise krav til formandens og repræsentanternes kvalifikationer, som kan sikre at afgørelser fra institutionen baseres på tilstrækkelig anerkendt viden og konkrete erfaringer.

Dansk Erhverv står til rådighed for eventuelle spørgsmål og indgår gerne i en konkret dialog om ovenstående.

Med venlig hilsen

Henrik Hyltoft
Markedsdirektør

DANMARKS REDERIFORENING
REDERIFORENINGEN AF 2010
BILFÆRGERNES REDERIFORENING

Erhvervsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

23. januar 2012

Høringssvar vedr. lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Danmarks Rederiforening har den 21. december 2011 modtaget udkast til forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Danmarks Rederiforening noterer sig med tilfredshed, at regeringen har valgt at følge Rådet for Samfundsansvars anbefalinger – særligt på for de for erhvervet essentielle områder i.e. lov om offentlighed i forvaltningen samt at der bliver tale om en formand for institutionen fremfor en ombudsmand.

Til gengæld har det afgørende betydning hvem, erhvervs-og vækstministeren udpeger som formand. Dette bør være en person, der dels har tilstrækkelig erfaring fra det globale erhvervsliv og dels har den nødvendige indsigt i de CSR-mæssige dilemmaer, som virksomheder i dag er konfronteret med.

Rederiforeningen har ingen bemærkninger til udvidelsen af årsregnskabslovens 99 a.

Med venlig hilsen
På foreningernes vegne

Maria Bruun Skipper

Organisation for erhvervslivet

Erhvervsstyrelsen
Att.: Christina Skagen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Høring angående udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Erhvervsstyrelsen har den 21. december 2011 sendt ovennævnte forslag til høring.

Forslag om etablering af Mæglings- og klageinstitution

DI noterer, at forslaget i vid udstrækning følger de anbefalinger til etablering af en mæglings- og klagemekanisme, som Rådet for Samfundsansvar overrakte erhvervs- og vækstminister Ole Sohn den 12. oktober 2011. Forud for anbefalingerne lå et omfattende arbejde i Rådet for Samfundsansvar, og DI kvitterer for, at lovforslaget lægger sig tæt op af disse anbefalinger.

Institutionen og dennes sammensætning

DI ser med tilfredshed, at regeringen har valgt at foreslå nedsættelsen af en institution under ledelse af en formand. At formanden netop får titlen af formand og ikke ombudsmand, som tidligere foreslået, anser DI for positivt. Formandstitlen er fyldestgørende og langt mere præcis end titlen som ombudsmand, som de fleste danskere forbinder med helt andre emneområder.

Jf. § 1 stk. 5 vil Erhvervs- og Vækstministeren fastsætte de nærmere regler for udnævnelse af institutionens medlemmer. Det er i den sammenhæng af stor vigtighed for DI, at formanden for institutionen har en betydelig international erhvervs erfaring.

Det foreslås i § 2 stk. 1, at Erhvervsstyrelsen skal sekretariatsbetjene mæglings- og klageinstitutionen. DI støtter denne placering af sekretariatet. Da klagerne må forventes at være meget forskelligartede forventer DI, at sekretariatet som udgangspunkt ikke selv vil kunne gennemføre egentlige undersøgelser af sagerne jf. § 8 stk. 4. I tråd med anbefalingerne fra Rådet for Samfundsansvar anbefaler DI, at undersøgelserne primært foretages ved at trække på viden fra andre eksperter, hvortil dele af institutionens bevilling bør allokeres.

Hvad angår sammensætningen af institutionens øvrige medlemmer, indstiller DI ligeledes til, at anbefalingerne fra Rådet for Samfundsansvar følges, hvor LO, 92-gruppen og DI hver indstiller en repræsentant til institutionen.

Offentlighed

DI er positiv over for de foreslåede undtagelser fra offentlighedsloven, som fremgår af §6 stk. 3, §8 stk. 1 og 2 samt §10 stk. 2). Undtagelserne bidrager positivt til at værne om virksomheders omdømme i tilfælde af grundløse anklager. Samtidig giver de et stærkt incitament til at indgå i mæglingsprocessen.

DI noterer med tilfredshed opfordringen om, at parterne ikke fører sagen i offentligheden sideløbende med behandlingen i institutionen jf. kommentarer til §8 stk. 1. Denne opfordring bør eventuelt kunne følges op af konkrete sanktioner i tilfælde af, at en part ikke følger opfordringen. Parternes reelle vilje til løse en konflikt konstruktivt og i god tro bør således være helt fundamentale forudsætninger for at kunne få en sag taget op og behandlet i institutionen.

Tidsfrister

Det fremgår af §7 stk. 1, at klagefristen for indbringelse af en sag er 5 år. I ældre sager bør det ekspliciteres, at en krænkelse vil blive vurderet på et bedømmelsesgrundlag svarende til det pågældende år, som krænkelse har fundet sted. Dette vil i praksis have den betydning, at krænkelse foretaget inden 2011 af retssikkerhedsmæssige årsager, skal vurderes på baggrund af de tidligere OECD retningslinjer. DI formoder, at bemærkningen til § 1 stk. 1 om at institutionen kan håndtere uoverensstemmelser i henhold til "de til enhver tid gældende OECD's retningslinjer", skal fortolkes i tråd med ovenstående.

Såfremt en klage fører til en egentlig undersøgelse, kan mæglings- og klageinstitutionen jf. §8 stk. 6 offentliggøre en udtalelse om sagen. Ifølge anbefalingerne fra Rådet for Samfundsansvar skal institutionen 1 år efter sagens afslutning, undersøge om en given henstilling er blevet fulgt. DI støtter stærkt op om denne anbefaling, idet det antages, at virksomheder herigennem kan få vurderet og anerkendt igangsatte initiativer. Opfølgningen bør resultere i endnu en udtalelse, som offentliggøres i umiddelbar sammenhæng med den oprindelige udtalelse. En sådan opfølgning giver virksomhederne en rimelig tid til at indføre forbedringer og vil samtidig bidrage til, at institutionens hjemmeside giver et retvisende billede af en virksomheds indsats.

Endvidere anbefaler DI, at det specificeres, hvor lang tid en udtalelse skal ligge offentlig tilgængelig på institutionens hjemmeside. Dette er ikke specificeret i lovforslaget og bør som udgangspunkt være afgrænset til en nærmere defineret årrække.

Sagsbehandling

Det fremgår af lovforslaget, at de nærmere regler for sagsbehandling jf. §11 stk. 1 vil blive fastlagt senere. DI henstiller til, at regeringen også her følger anbefalingerne

fra Rådet for Samfundsansvar, der detaljeret behandler due diligence begrebet og de forventninger, man med rimelighed kan have til virksomheders arbejde med at minimere risikoen for krænkelse i deres forretningsaktiviteter.

DI bemærker derudover med tilfredshed, at regeringen i de almindelige bemærkninger til lovforslaget 2.1.2.5 understreger, at institutionen ikke har til hensigt at "flytte ansvar fra leverandøren til virksomheden", hvilket er en central pointe i de bagvedliggende anbefalinger.

Institutionens oplysende arbejde

DI hæfter sig ved, at institutionen også skal "udføre aktiviteter, der understøtter danske virksomheders, myndigheders og organisationers indsats for at vise samfundsansvar" jf. de almindelige bemærkninger 1.1. I den forbindelse opfordrer DI institutionen til at prioritere en bred oplysningskampagne om OECDs retningslinjer. Behovet for oplysning vurderes at være stort blandt danske virksomheder, da de i dag primært anvender Global Compact som international referenceramme for deres CSR-arbejde. Oplysningsarbejdet om OECD retningslinjerne kan derfor med fordel tage udgangspunkt i Global Compacts principper og den nære kobling mellem de to initiativer.

DI noterer desuden, at institutionen skal sikre relevant vejledning, der uddyber og fortolker due diligence begrebet jf. de almindelige bemærkninger 2.1.2.5. En sådan vejledning bør prioriteres sammen med oplysningskampagnen, da der blandt virksomheder er et udtalt ønske om en afklaring af de forventninger institutionen måtte have til deres arbejde med at begrænse risikoen for krænkelse i praksis.

DI støtter gerne op om institutionens oplysende arbejde, hvor det måtte være relevant.

Forslag til ændring af årsregnskabslovens §99a

I relation til det fremsatte ændringsforslag i § 14 stk. 1 har DI tre overordnede bemærkninger:

1. Timing af ændringsforslaget

Som udgangspunkt mener DI, at den eksisterende lovgivning om rapportering af virksomheders samfundsansvar beskrevet i ÅRL §99a er dækkende, og evalueringerne af de to første års rapporteringer viser, at virksomhederne arbejder seriøst med leve op til lovkravet. Der er således opnået klare forbedringer i virksomhedernes CSR-rapportering fra 2009 til 2010, hvorfor DI anbefaler, at man lader lovkravet fortsætte i sin nuværende form i længere tid, så virksomhederne ikke allerede skal bruge ressourcer på at forholde sig til nye krav.

Det undrer DI, at forslaget om at revidere §99a kommer som et enkeltstående forslag uden kobling til øvrige pågående initiativer i EU såsom det omfattende arbejde, der pågår med revideringen af regnskabsdirektiverne. Et andet relevant tiltag at

koble revideringen til vil være det kommende CSR-udspil fra EU-Kommissionen, hvor en europæisk model for CSR-rapportering forventes foreslået.

2. Glidebane

§99a er bygget op omkring følg-eller-forklar princippet, der giver virksomhederne den fornødne frihed til selv at definere indholdet af deres forretningsdrevne CSR-arbejde. § 14 i høringsforslaget åbner imidlertid op for en delvis anden tilgang, da virksomheder nu skal adressere udvalgte emner i deres følg-eller-forklar rapportering.

DI frygter, at de to foreslåede emner er starten på en glidebane, hvor virksomhederne vil blive bedt om at forholde sig til et stigende antal pre-definerede emner i deres CSR-rapportering. En sådan udvikling er ikke ønskelig, da udgangspunktet for virksomheders CSR-arbejde også fremadrettet må være, at det skal være forretningsdrevet med fokus på værdiskabelse og ikke blot en administrativ rapporteringsøvelse.

Frygten for en påbegyndt glidebane forstærkes af, at EU-Kommissionen har annonceret, at den i 2012 vil præsentere et udspil til en europæisk rapporteringsmodel for virksomhedernes samfundsansvar. Det er meget sandsynligt, at et sådant forslag vil rumme nogle udvalgte emner, som da sandsynligvis vil skulle tilføjes §99a på sigt.

DI anbefaler derfor, at regeringen afventer det kommende EU-udspil på området, så en eventuel ændring af §99a tager højde for mulige synergier mellem §99a og EU-udspillet.

3. §99a og Global Compact

Ved indførelsen af §99a var det af stor vigtighed for DI, at rapporteringskravet fulgte internationale referencerammer og ikke fremstod som en særlig dansk model. Den væsentligste styrke ved §99a er for DI den tætte kobling mellem §99a og kravene til Global Compacts Communication On Progress (COP) rapport. Denne holdning deles af en stor gruppe af de omfattede virksomheder, hvoraf 16% i 2010 valgte at henvise til deres COP rapportering frem for at forfærdige en særskilt §99a rapportering.

Med de foreslåede emner kan der ikke længere sættes et direkte lighedstegn mellem COP'en og §99a rapportering. Når det gælder menneskerettigheder, kræves der en følg-eller-forklar rapportering fra begge sider, men dette er imidlertid ikke tilfældet, når det gælder det andet foreslåede emne, som er klima. Særskilt rapportering på klima er ikke påkrævet i COP'en. Mange danske virksomheder adresserer emnet som et led i deres miljømæssige rapportering, men det er ikke påkrævet. På den måde forsvinder det automatiske lighedstegn mellem en virksomheds COP og §99a rapportering, hvilket DI anser for meget uheldigt.

Med de foreslåede ændringer tages der dermed et skridt hen mod en særskilt dansk rapporteringsramme, hvilket DI ikke anser for hensigtsmæssigt for virksomheder, der opererer globalt og som følge heraf har størst værdi af globale referencerammer.

Klima og menneskerettigheder

Ses der isoleret på §14 i lovforslaget anser DI det for positivt, at regeringen fastholder følg-eller-forklar tilgangen til CSR-rapportering, da denne tilgang tillader en høj grad af fleksibilitet for den enkelte virksomhed. Samtidig anerkender DI, at såfremt regeringen ønsker at angive specifikke emner som del af §99a, er menneskerettigheder og klima nogle meget relevante og aktuelle forslag.

Når det gælder klima, rapporterer en stor del af de §99a omfattede virksomheder allerede på emnet i dag. Denne rapportering sker som led i det store arbejde, der foregår i virksomhederne for at adressere miljø- og klimaudfordringerne. I respekt for det arbejde, der allerede foretages, bør det tilsikres, at virksomhederne i deres rapportering kan henvise til allerede eksisterende rapporter/regnskaber. DI anser det derudover for positivt, at klimakompasset.dk jævnfør kommentarerne til forslaget også fremover ses som den samlede platform for virksomhedernes klimaarbejde og –rapportering.

Hvad angår forslaget om at inkludere menneskerettigheder i virksomhedernes CSR-rapportering, er dette i tråd med FN's retningslinjer på området samt Global Compacts tilgang til CSR. DI er derfor positiv over for, at der også her foreslås følg-eller-forklar tilgangen.

Som det er tilfældet med OECD's retningslinjer udestår der også et oplysnings- og vejledningsarbejde, når det gælder FN's retningslinjer på menneskerettighedsområdet. DI anbefaler derfor, at der sikres en høj grad af synergi mellem mæglings- og klageinstitutionens oplysende arbejde og eventuelt vejledende materiale angående rapporteringskravet om menneskerettigheder. Det kunne eksempelvis være i den udvikling og formidling af værktøjer og viden om CSR, som regeringen nævner i bemærkningerne til lovforslaget 2.2.3.

Endelig foreslås det i §13 stk. 2, at ændringen af §99a træder i kraft pr. 1. juni 2012 med virkning for regnskabsår, der begynder 1. januar 2012 eller senere. DI finder det ikke hensigtsmæssigt, at ændringerne ikke er kendte ved regnskabsårets indgåelse og foreslår, at ikrafttrædelsestidspunktet genovervejes.

Venlig hilsen

Dorte Gram Nybroe

Dansk Initiativ for Etisk Handel / Danish Ethical Trading Initiative
Bredgade 26
Postboks 9042
DK - 1022 København K
Tel. [+45] 9942 1453
info@dieh.dk
www.dieh.dk

Erhvervsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V
Att. Christina Gehring Skagen

23. januar 2012

Udkast til Forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven

Dansk Initiativ for Etisk Handel (DIEH) støtter Regeringens udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd. En dansk mæglings- og klageinstitution, som beskrevet i udkastet til lovforslag, vil kunne sikre, at Danmark lever op til OECD's reviderede retningslinjer for Multinationale Selskaber, herunder FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervslivet (UN Guiding Principles).

DIEH har følgende bemærkninger til udkastet:

Formål og baggrund for Mæglings- og klageinstitutionen

I punkt 1.1 i bemærkninger til udkastet til lovforslag anføres det, at OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder er en internationalt anerkendt referenceramme for virksomheders globale ansvarlighed, og at OECD's retningslinjer skaber en overordnet ramme for, hvordan man i fællesskab kan understøtte virksomheder i at bidrage positivt til social, miljømæssig og økonomisk fremgang. Det anføres endvidere, at det for Regeringen indebærer, at de krav, der stilles til virksomheder i denne sammenhæng, også gælder for myndigheder og organisationer. I bemærkninger til § 3 anføres det, at myndigheder i udkastet til lovforslag også omfatter kommuner og regioner.

DIEH ser positivt på, at de krav, der stilles til virksomheder, også gælder myndigheder og organisationer, da dette kan bidrage til en fælles tilgang til ansvarlig leverandørstyring blandt private virksomheder og offentlige instanser, herunder kommuner og regioner. Det vil sikre, at virksomheder, der er leverandører til både det offentlige og private, ikke skal forholde sig til forskellige tilgange til ansvarlig leverandørstyring. Samtidig vil det bidrage til mere ensartede krav ud i de globale leverandørkæder.

Mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling

I § 8 i udkastet til lovforslag foreslås det, at mæglings- og klageinstitutionen opfordrer parterne til selv at finde en løsning og dermed afslutte sagen. DIEH mener, at det er vigtigt at parterne har forsøgt at løse uoverensstemmelser gennem dialog og samarbejde inden en klage indgives.

I OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder opfordres virksomheder til at deltage i multi-stakeholder initiativer og indgå dialog om ansvarlig leverandørstyring. DIEH er et multi-stakeholder initiativ, der samler alle nøgle interessenter, herunder virksomheder, offentlige instanser, fagbevægelsen og de

folkelige organisationer, for i fællesskab at finde konstruktive løsninger på de dilemmaer og problemstillinger danske virksomheder og offentlige instanser står overfor i relation til deres producenter og leverandører. DIEH beskæftiger sig med en række af de problemstillinger, som mæglings- og klageinstitutionen formodes at skulle behandle i forbindelse med konkrete sager om krænkelser af internationale standarder og principper i danske virksomheders leverandørkæder. Det anbefales derfor, at den danske mæglings- og klageinstitution indgår i tæt dialog og samarbejde med DIEH.

I § 11 i udkast til lovforslag foreslås det, at Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler for mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, herunder regler om sagsbehandling. DIEH foreslår, at mæglings- og klageinstitutionen opfordres til at inddrage DIEH og tilsvarende organisationer i sin indsats for at fremme, at OECD's retningslinjer implementeres og efterleves. Det anbefales ligeledes, at DIEH og tilsvarende organisationer inddrages i arbejdet med udarbejdelse af vejledninger og gennemførelsen af informations- og uddannelsesaktiviteter, således at de danske ressourcer på området udnyttes optimalt, og at tilgangen blandt danske aktører bliver ensartet.

Mæglings- og klageinstitutionens placering

I henhold til § 1 stk. 2 i udkastet til lovforslag er mæglings- og klageinstitutionen et uafhængigt organ inden for den offentlige forvaltning. Af punkt 2.1.2.1 i bemærkninger foreslås det, at det administrative ansvar for mæglings- og klageinstitutionen placeres i Erhvervsstyrelsen. DIEH støtter, at man samler og fokuserer Regeringens indsats omkring virksomheders samfundsansvar. Det bør dog vurderes, om den foreslåede placering i tilstrækkelig grad sikrer, at mæglings- og klageinstitutionen er uafhængig af det politiske system. I Norge har det norske kontaktpunkt eget sekretariat, som fysisk har til huse i det norske udenrigsministerium, men ellers er uafhængigt af ministeriet. Det bør overvejes, om mæglings- og klageinstitutionen bør etableres som en selvstændig enhed uden for den offentlige forvaltning som i Norge.

Overordnet anbefales det, at der fastlægges et tidspunkt for evaluering af mæglings- og klageinstitutionens virke. DIEH mener endvidere, at det bør oplyses, hvordan de 3 millioner, som er afsat, skal fordeles.

Med venlig hilsen

Hanne Gürtler
Sekretariatsleder

Erhvervsstyrelsen
Att. Christina Skagen & Ole Kirkelund
cwg@eogs.dk & okl@eogs.dk

EKF
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København
Danmark

T +45 35 46 61 00
F +45 35 46 61 11
ekf@ekf.dk
www.ekf.dk

20. januar 2012
Sag 2001.352/0804-1

Høring: forslag om lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

EKF skal i forbindelse med det fremsendte lovforslags § 8 gøre opmærksom på, at i henhold til lov om Eksportkreditfonden § 3, stk. 4, så gælder lov om offentlighed i forvaltningen ikke for den virksomhed, der udøves af EKF.

Derudover vil vi gøre opmærksom på, at det ikke fremgår klart af lovforslagets § 12 eller de dertilhørende specielle bemærkninger, hvilke afgørelser, der ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Sigter bestemmelsen på mæglings- og klageinstitutionens afgørelse om afvisning (lovforslagets § 5), om genoptagelse (lovforslagets § 10) eller institutionens udtalelser (lovforslagets § 8)?

EKF skal øvrigt henholde sig til tidligere fremsendte bemærkninger.

Med venlig hilsen

Birgitta Sander Hjortsø
Seniorkonsulent
D 35 46 61 74/bsh@ekf.dk

Christina Gehring Skagen

Fra: Rikke Friborg [rif@finansraadet.dk]

Sendt: 23. januar 2012 12:39

Til: Christina Gehring Skagen

Emne: Høringssvar - forslag til lov om mæglings og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd
Til Christina Skagen

Finansrådet har modtaget lovudkastet om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven i høring. Dette giver ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Rikke Friborg

Direkte 3370 1080
rif@finansraadet.dk

Finansrådet
Finanssektorens Hus
Amaliegade 7
1256 København K

www.finansraadet.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Erhvervscentret
Att: Fuldmægtig Christina Gehring Skagen

Den 23. januar 2012

Høring om lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar).

DOK. NR.:
FAID-6-5399
SAG. NR.:
FAID-6-5398
hhc

FA har med tak modtaget ovennævnte lovforslag i høring.

FA støtter virksomheders globale ansvarlighed i forhold til arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korrup- tion. FA bifalder endvidere Danmarks bestræbelser på at leve op til OECD's og FN's anbefalinger.

Til lovforslaget om en Mæglings- og klageinstitution (i det følgende "nævnet") for ansvarlig virksomhedsadfærd, der tænkes etableret som et supplement til det eksisterende retlige system (domstole, nævn og voldgiftsretter), har FA følgende bemærkninger, der følger den kronologiske rækkefølge i loven:

Sammensætning af repræsentanter i Mæglings- og klageinstitutionen
I det nye organ lægger FA vægt på, at arbejdstager- og arbejdsgiversiden repræsenteres ligeligt. FA hæfter sig ved, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, stk. 4, at de tre organisationsrepræsentanter udnævnes efter indstilling af erhvervs- og vækstministeren fra henholdsvis erhvervslivet, fagforeninger og fra NGO'er. I Rådet for Samfundsansvars anbefalinger til en ikke-retlig mæglings- og klagemekanisme peges i øvrigt på, at en bestemt lønmodtagerorganisation og en bestemt arbejdsgiverorganisation skal kunne indstille hver sin repræsentant.

Mæglings- og klageinstitutionens beføjelse til at tage sager op af egen drift

FA tager afstand fra den beføjelse i § 3 stk. 1, som tænkes givet mæglings- og klageinstitutionen til selv at kunne tage sager op. I bemærkningerne til lovforslaget anføres, at nævnet som udgangspunkt ikke skal behandle anony- me henvendelser, men at nævnet efter et konkret skøn vil kunne tage sager op af egen drift f.eks. på baggrund af anonyme henvendelser. FA er af den opfattelse, at det er i strid med almindelige retssikkerhedsprincipper, at ano- nyme henvendelser skal kunne danne udgangspunkt for en sag. I øvrigt er FA af den opfattelse, at en klager, der indbringer sager for nævnet, på linje med reglerne i retsplejeloven skal have en retlig interesse i sagen.

Aftaler om at retstvister skal behandles ved voldgift eller andet særligt forum

At aftaler om retstvister jf. § 4, stk. 3, der skal behandles ved voldgift eller andet særligt forum, ikke udelukker, at en klage kan indgives til nævnet, giver efter FA's opfattelse klager eller sågar tredjeparter, der klager på andres vegne, mulighed for at "spille på flere heste samtidig". Sager, der er aftalt til at blive løst ved det almindelige retssystem f.eks. via det arbejdsretlige system, skal ifølge FA's opfattelse ikke også samtidig kunne behandles i Mæglings- og klageinstitutionen.

Mæglings- og klageinstitutionens behandling af sager, der er afgjort ved endelig dom

FA finder det på tilsvarende vis i strid med gældende retsprincipper, at nævnet skal behandle sager og spørgsmål, der er eller forventes at blive afgjort ved endelig dom eller retsforlig eller gyldig bindende voldgift. FA påpeger, at nævnet kun er tænkt som et supplement til det eksisterende retlige system. I § 5 stk. 1-3 bør ordet "kan" alle steder erstattes med ordet "skal", således at sager, der behandles eller er afgjort i det offentlige retssystem, afvises. FA er af den opfattelse, at de eksisterende nationale retsinstansers afgørelser skal være at betragte om afgørende.

Forældelsesfrist

Det er FA's opfattelse, at forældelsesfristen skal følge de almindelige forældelsesregler.

Offentlighed omkring sager under behandling/undersøgelse

Det er FA's holdning, at nævnet ikke må kunne anvendes som offentlig gabestok for virksomheder, der bliver mødt med uretmæssige krav. FA lægger vægt på den fortrolighed, der er i for-undersøgellesfasen, så mistanker om krænkelse ikke bliver offentliggjort. Imidlertid fremgår det af § 8, stk. 3, og 5, at der sker en offentliggørelse, så snart nævnet sætter en mægling eller en egentlig undersøgelse i gang. For at undgå eventuel uoprettelig skade og offentliggørelse af følsomme oplysninger opfordrer FA til, i situationer hvor parterne måske ikke kan finde en løsning på en mægling, at det kun er afgjorte/afsluttede sager, hvor der udtales kritik, der offentliggøres. Offentliggørelse af at en sag undersøges kan medvirke til, at der skabes mistillid til virksomheden. FA finder det vigtigt, at offentliggørelse fra Mæglings- og klageinstitutionen kun kan ske, når en sag er færdigbehandlet, og der udtales kritik.

FA har ingen bemærkninger til lovforslaget om ændring af Årsregnskabsloven.

Med venlig hilsen

Helle Hjort Christensen
Jurist

Erhvervsstyrelsen
Erhvervscenteret
Kampmannsgade 1
1780 København V

Att.: Christina Skagen og Ole Kirkelund

23. januar 2012

Pr. e-mail: cwg@eogs.dk, oki@eogs.dk

Høring af lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

FSR - danske revisorer hilser oprettelsen af en Mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd velkommen.

FSR - danske revisorer er bekendt med OECD's retningslinjer og anerkender ønsket om at kræve, at store virksomheder rapporterer om politikker for at respektere menneskerettigheder og for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter.

Med hensyn til måden, hvorpå rapporteringen om arbejdet med menneskerettigheder og reduktion af klimapåvirkninger skal foregå, henvises til, at årsrapportens formål er at rapportere om forhold, der støtter regnskabsbrugerne i deres økonomiske beslutninger, jf. ÅRL § 12, stk. 2 og 3.

Når man tager udgangspunkt i årsrapportens eksplicite formål, hvor der primært fokuseres på, at årsrapporten skal støtte regnskabsbrugerne i deres økonomiske beslutninger, bør det sikres, at den i lovudkastet foreslåede placering af rapporteringer om politikker for at respektere menneskerettigheder og for at reducere klimapåvirkninger i ledelsesberetningen (ÅRL § 99a) er hensigtsmæssig - set i regnskabsbrugerens optik, og ud fra en regnskabsmæssig betragtning bør det undgås at kræve eller medtage oplysninger i selve årsrapporten, som ikke er relevante for brugernes økonomiske beslutninger. Det bemærkes i den forbindelse, at ÅRL § 17, stk. 3, netop kræver, at supplerende beretninger om fx ikke-økonomiske forhold, der knyttes til årsrapporten, placeres særskilt og efter de lovpligtige bestanddele.

Igangværende drøftelser i internationale og europæiske organer (såsom IFAC og EFRAG) om reduktion i omfanget af notekrav mv. afspejler, at regnskabsbrugere

FSR - danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

og regnskabsafleggere efterlyser klarhed og fokusering på de oplysninger (disclosures), som virksomhederne afgiver i deres årsrapporter.

Side 2

FSR - danske revisorer anbefaler, at der sker en systematisering af de informationer, som skal gives i form af årlige rapporteringer, og som ikke vedrører regnskabsbrugernes konkrete økonomiske beslutningstagen. I disse overvejelser bør inddrages andre ikke-økonomiske rapporteringer, herunder CSR, land-for-land-rapportering mv.

Med venlig hilsen

Michael Rugaard
faglig direktør

Lisbeth Kieme
chefkonsulent
cand.polit.

Til:

Erhvervs- og Vækstministeriet
Slotholmsgade 10-12
1216 København K

Att:

Christina Gehring Skagen [CWG@eogs.dk]
Ole Kirkelund [oki@eogs.dk]

Dok. 123395/CJ

23-01-2012

Høringsvar fra Forbrugerrådet vedr. forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Forbrugerrådet er generelt positiv over for og støtter forslaget om oprettelse af en mæglings- og klageinstitution om ansvarlig virksomhedsadfærd. Forbrugerrådet bifalder, at Regeringen har fulgt Rådet for Samfundsansvars anbefaling og afsat midler til at drive mæglings- og klageinstitutionen.

Forbrugerrådet kan støtte det fremlagte forslag, men vi mener at formanden for nævnet bør udnævnes til Ombudsmand, da det kan være med til at sikre mæglings- og klageinstitutionen optimale forhold, samt give institutionen den højeste troværdighed.

Også i anbefalingerne¹ fra Rådet for Samfundsansvar påpeges det at formanden for institutionen bør få titlen af ombudsmand:

”Betegnelsen ombudsmand sender (...) et stærkt signal om uafhængighed og offentlig vagthund, hvilket vil styrke legitimiteten i nævnets afgørelser og almindelige virke. Samtidig vil oprettelse af en ombudsmandsinstitution skabe international opmærksomhed, og det vil understøtte regeringens målsætning om at gøre Danmark internationalt kendt for ansvarlig vækst”.

Forbrugerrådet støtter som nævnt op om denne anbefaling. Det er vigtigt, at institutionen udstyres med beføjelserne til at agere uafhængigt og sikre at OECDs retningslinjer overholdes. Titlen Ombudsmand sender et stærkt signal, nationalt såvel som internationalt, om seriøsitet og troværdighed, og det er essentielt, når vanskelige sager diskuteres og afgøres, og ikke mindst i diskussionerne efter afgørelserne.

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

¹ Rådet for Samfundsansvar - anbefalinger til en ikke-retlig mæglings- og klagemekanisme, s. 17 (oktober 2011)

Formanden bør også kunne tage sager op på egen hånd, og det bør også fremgå af teksten at formanden har den afgørende stemme i tilfælde af stemmelighed mellem nævnets andre udpegede medlemmer.

Forbrugerrådet henviser i øvrigt til 92'gruppens hørings svar, som vi støtter op om.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Afdelingschef

Claus Jørgensen
Miljøpolitisk medarbejder

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Att. Ida Rosenberg

Vedrørende: udkast til Lov om Mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhed

30. jan 2012
Sagsnr. SJ-STD-MASN
Dok. Nr. 809578

Indledning

Lovudkastet er udarbejdet i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Formandens Departement og Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked har modtaget udkastet, dels via Grønlands Repræsentation og dels via Rigsombudsmanden.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: lsiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Lovudkastet drejer sig om en dansk lov, der ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Da lovforslaget indeholder forhold, der kan have særlig interesse for de grønlandske myndigheder har Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked haft lovudkastet i til udtalelse hos relevante myndigheder og organisationer.

Det danske lovudkast har været sendt til udtalelse hos SIK¹, GA², Transparency Greenland³, CSR Greenland⁴, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug og Departementet for Indenrigsanliggender, Miljø og Natur.

Kort resume af høringsvarene

Samtlige parter støtter forslaget og er positive overfor det.

Set i lyset af den snarlige udvikling til en omfattende råstoføkonomi anser CSR Greenland det for både relevant og nødvendigt at få etableret en mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd for Grønland. De peger på, at en sådan institution vil være med til at skabe muligheder for at grønlandske interessenter kan holde virksomheder, der opererer i Grønland – hvad enten de er grønlandske, danske eller udenlandske – ansvarlige for deres handlinger og adfærd. Der nævnes videre, at med en sådan institution, vil der være en mulighed for at undgå skadelige konflikter mellem virksomheder og lokalsamfund, fordi eventuelle uenigheder kan løses i mæglings- og klageinstitutionen frem for at eskalere. De forventer således, at etableringen af en mæglings- og klageinstitution vil være en positiv drivkraft for virksomhedernes arbejde med samfundsansvar – til gavn for både virksomhederne og samfundet.

SIK anser at en mæglings- og klageinstitution vil være yderst relevant i tvist og tvivlsspørgsmål samt klager i forbindelse med råstofområdet. De peger på, at det netop er i forbindelse med multinationale virksomheder, at Grønland står yderst ubehjælpesom og sårbar.

¹ SIK, sammenslutning af fagforbund

² GA, Grønlands Arbejdsgiverforening

³ Transparency Greenland, en organisation der arbejder for forebyggelse af korruption i Grønland.

⁴ CRS (Corporate Social Responsibility)

I høringssvarene bliver opremset forskellige problemstillinger som skal iagttages, hvis loven skal sættes i kraft i Grønland. Disse problemstillinger vil der kort blive redegjort for i det følgende.

Grønlandsk repræsentation

Flere parter påpeger, at for at sikre, at mæglings- og klageinstitutionen tager højde for grønlandske forhold og har et indgående kendskab til Grønland, bør der lægges vægt på at sager, der involverer Grønland på den ene eller anden måde, har en grønlandsk repræsentation og ikke varetages af personer uden indgående kendskab til Grønland.

Transparency Greenland gør opmærksom på, at ved at etablere institutionen i Danmark med ansvar for at behandle klagen for Grønland, er der risiko for at det nærhedsprincip som OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder omtaler går tabt. Klagemuligheden efter OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder er som udgangspunkt, at eventuelle klager skal behandles i det land, hvor adfærden foregår. Transparency Greenland anbefaler, at sammensætning i mæglings- og klageinstitutionen i sager, der vedrører grønlandske forhold, bør have en formand der er udpeget af de grønlandske myndigheder. Det samme bør gælde for et flertal af nævnets medlemmer. De påpeger i den forbindelse, at der kan opstå inhabilitet, da Selvstyret er en aktiv deltager i større grønlandske virksomheder.

Nogle af de hørte parter udtrykker bekymring for om der vil blive afsat tilstrækkelige ressourcer herunder menneskelige ressourcer med kendskab til Grønland til at kunne varetage de sager, der måtte vedrøre Grønland. Her peges også på vigtigheden af at alt materiale bliver oversat til grønlandsk. Ressourcer til at få markedsført mæglings- og klageinstitutionen understreges, da mæglings- og klageinstitutionen kun får effekt hvis den kendes og bruges aktivt.

Afklaring i forhold til OECD

Der peges på at OECD's Retningslinjernes status i forhold til Grønland ikke er afklaret. I høringssvaret fra Transparency Greenland analyseres på ovennævnte forhold der munder ud i at Grønland er omfattet af OECD's retningslinjer. De konkluderer dog at uanset om Grønland udtrykkeligt skal tilslutte sig OECD's retningslinjer eller opfattes som medlem af OECD gennem Danmarks medlemskab, bør flere konventioner sættes i kraft for Grønland for at disse kan supplere navnlig Retningslinjernes bestemmelser i forhold til korruptionsbekæmpelse og miljø. I høringsskrivelsen fra Transparency Greenland nævnes hvilke konventioner det drejer sig om.

Det grønlandske retsvæsen

Transparency Greenland gør opmærksom på, at den grønlandske retsplejelov moderniseres i et andet tempo end den danske. Der bør derfor være en henvisning til *en domstol her i Riget efter den her gældende retsplejelov*. Endvidere påpeger de, at når mæglings- og klageinstitutionen er i Danmark, og sagen efterfølgende kan indbringes for en grønlandsk domstol, må der i loven tages stilling, om sådanne sager skal indbringes for Retten i Grønland og ikke kredsretterne, der ellers ville være rette værning i civile sager. Her nævnes også den mulighed i sager, hvor der er udtalt kritik, at mæglings- og klageinstitutionen kunne tillægges kompetence til i sin afgørelse at meddele fri proces eller anbefale fri proces.

§ 99a i årsregnskabsloven eksisterer ikke i Grønland

Flere høringsparter gør opmærksom på at § 99a ikke eksisterer i den for Grønland gældende årsregnskabslov. Erhvervs- og selskabsstyrelsen har i det fremsendte notat begrundet spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Grønland i blandt andet anvendelsen af årsregnskabslovens § 99a.

Kort høringsfrist og uafklarede spørgsmål

SIK udtrykker i sit høringssvar stor utilfredshed med den korte høringsfrist og anbefaler en ny høringsrunde, hvor samtlige relevante organisationer indgår i høringsrunden, og hvor lovudkastet er udformet på grønlandsk. SIK ønsker ligeledes OECD's Guidelines oversat til grønlandsk. Forinden stillingtagen til lovudkastet ønsker SIK Selvstyrets vur-

dering af, hvordan lovudkastet vil berøre andre grønlandske love og hvad vil lovens rolle være i forhold til Inatsisartuts Ombudsmandsinstitution.

Høringssvarene er vedhæftede.

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarkeds anbefaling

På baggrund af de mange ubesvarede spørgsmål der er rejst i høringssvarene kan Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked ikke på nuværende tidspunkt tage stilling til om loven ønskes sat i kraft i Grønland. På baggrund af SIK ønske om en længere høringsfrist og hvor materialet er oversat til grønlandsk, vil Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked anbefale, at materialet oversættes og at der foretages en ny høringsrunde med en længere høringsfrist.

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked vil gøre Erhvers- og Selskabsstyrelsen opmærksom på at en høringsrunde i Grønland skal have en varighed af ca. 7 uger og at det udsendte materiale skal foreligge på grønlandsk. Beslutes det herefter, at et lovudkast skal udarbejdes til at gælde for Grønland, gælder en endnu længere tidsfrist. Inatsisartut (svarende til Folketinget) samles to gange i løbet af et år, forårssamling og efterårssamling. Fristen for at melde ind med punkter til de to samlinger er ca. 3 måneder før forårssamlingens begyndelse, det vil sige i begyndelsen af januar måned. Lovudkastet, der er udarbejdet til at skulle gælde for Grønland, skal ligeledes til høring og der skal være tid til at indarbejde høringssvarene.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Mary Stisen

Toqq/direkte 34

masn@nanoq.gl

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked; isiin@nanoq.gl

Cc: jurist Mary Stisen, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked;
masn@nanoq.gl

Vedrørende: Udkast til Lov om Mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd.

12. jan 2012
Sagsnr. 2010-031981
Dok. Nr. 802333

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har modtaget brev af 3. januar 2012 fra Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked vedr. høring af udkast til dansk lov om Mæglings og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Postboks 269
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 55
E-mail: apnn@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Fra Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs side anser vi det for positivt, for fisker og fangererhvervet i Grønland, såfremt lovforslaget, ved en vedtagelse i Danmark, sættes i kraft for Grønland og kan således anbefale dette.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Carl Winther Petersen
Toqq/direkte 345327
cawp@nanoq.gl

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Pegatigiiffiat
Grønlands Arbejdsgiverforening

Jens Kreutzmannip Aqq. 3 | Postboks 73 | 3900 Nuuk | www.ga.gl
Tlf. +299 32 15 00 | Fax nr. +299 32 43 40 | ga@ga.gl

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked
Mary Stisen
Sendt pr. mail: masn@nanoq.gl

Nuuk, den 20. januar 2012
Brev nr. D12-606
Sagsnr. S12-038

Høringssvar vedr. lovudkast om mæglings- og klageorgan for ansvarlig virksomhedsansvar

Grønlands Arbejdsgiverforening modtog den 3. januar 2012 lovudkast om mæglings- og klageorgan for ansvarlig virksomhedsadfærd pr. mail med anmodning om at videresende forslaget til evt. andre relevante organisationer. Grønlands Arbejdsgiverforening videresendte forslaget til Transparency Greenland og CSR Greenland.

Generelt støtter Grønlands Arbejdsgiverforening forslaget om, at lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd sættes i kraft for Grønland, idet det er Grønlands Arbejdsgiverforeningens holdning, at virksomheder som beskæftiger sig i Grønland skal holdes ansvarlig for deres handlinger og adfærd.

Det fremgår af Erhvervsstyrelsens notat af den 21. december 2011 vedr. ikraftsættelse af lovforslaget for Grønland, at den fremtidige erhvervsudvikling for Grønland gør såvel fremsendte lovforslag og udvidelsen af årsregnskabslovens § 99a relevant for Grønland. Det er Grønlands Arbejdsgiverforening enig med Erhvervsstyrelsen i, dog bemærket, at sidstnævnte bestemmelse ikke er indsat i den for Grønland gældende årsregnskabslov.

Generelt er Grønlands Arbejdsgiverforening dog bekymret for, om der vil blive afsat tilstrækkelig ressourcer herunder menneskelige ressourcer med kendskab til Grønland til at kunne varetage de sager, der måtte vedrører Grønland – såvel direkte om indirekte. Grønlands Arbejdsgiverforening skal derfor opfordre til, at der sikres grønlandsk repræsentation i mæglings- og klageorganet.

Det er Grønlands Arbejdsgiverforenings opfattelse, at såfremt sager, der involverer Grønland, behandles af personer uden indgående Grønlands kendskab, vil institutionen miste opbakning og legitimitet ikke mindst hos grønlandske virksomheder.

Grønlands Arbejdsgiverforening har i øvrigt kendskab til såvel Transparency Greenlands som CSR Greenlands høringssvar og tilslutter sig disses generelle bemærkninger og konkrete kommentarer til de enkelte bestemmelser.

Med venlig hilsen

P.f.v.

Anita Hoffer

Juridisk konsulent

Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat

Postboks 9
3900 Nuuk

Telefon: 32 21 33
Telefax: 32 49 39

E-mail: sik@sik.gl
<http://www.sik.gl>

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked
Postboks 1601
3900 Nuuk

Nuuk, den 20.01.2012
Journalnr.: 8008
Brevnr.: SIK0023-12

Att.: Mary Stisen

Svar til høring om ikrafttræden for Grønland af lov om mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd m.v.

SIK har modtaget notat fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen af 21. december 2011 vedrørende forslag til lov om mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd m.v. Endvidere har vi modtaget udkast til lovforslag fra Erhvervs- og Vækstministeriet desangående samt bemærkninger til lovforslaget og bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser. Ligeledes har SIK modtaget OECD Guidelines for Multinational Enterprises.

I de modtagne dokumenter kan SIK ikke finde bemærkninger fra Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, som ellers er naturligt ved ikrafttræden for Grønland af dansk lov. SIK efterlyser departementets holdninger og anbefalinger til ikrafttræden for Grønland af lovudkastet.

SIK forstår, at nærværende materialer er til høring hos Grønlands Selvstyre?

Såfremt høringen skal have nogenlunde gyldighed skal dette være annonceret, således at offentligheden får lejlighed til at give deres meninger til kende. Det fremgår ingen steder i selvstyrets høringsportal, at Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked er i gang med en høringsrunde.

I høringen burde det også fremgå klart og tydeligt høringsfristen og hvor høringssvarene skal sendes til, en kort gennemgang af lovudkastet, bemærkninger om hvordan lovudkastet vil berøre andre grønlandske love osv.

SIK har bemærket, at OECD retningslinjer vedrørende multinationale virksomheder. Men det fremgår ingen steder, hvordan Grønlands Selvstyre forholder sig til disse retningslinjer, endside hvor relevante disse er for Grønland.

I bemærkninger til lovforslaget fremgår hvilken myndigheder og organisationer materialet er hørt. Men Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked har kun sendt materialerne til SIK og Grønlands Arbejdsgiverforening. Det er ikke SIKs arbejde endside opgave at påpege hvilken andre organisationer, som man mener relevante til at vurdere materialet, hvorfor vi vil tilbagevise departementets anmodning om at foreslå eventuelle modtagere af materialet.

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked må sætte sig ned og gennemgå hvilke organisationer, der eksisterer i Grønland, så disse kan give deres besyv til lovudkastet. SIK anbefaler, at Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked gennemfører på ny høringsrunde, hvor samtlige relevante organisationer indgår i høringsdelen, og at det her indgår bemærkninger og anbefalinger fra departementet.

Derudover har Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked en særlig forpligtelse til, at ikrafttræden af lovudkastet for Grønland også forstås af forbundets medlemmer, der som bekendt er grønlandssproget. Derfor skal SIK på det kraftigste opfordre Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked at indse at Grønland bebos hovedsageligt af grønlandssproget!

Uagtet om Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked gennemfører en ny høringsrunde om lovudkastet, vil SIK dog allerede nu komme med sine bemærkninger hertil.

Generelt om OECD retningslinjer vedrørende multinationale virksomheder

Hvorledes påtænker Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, at OECD-materialer fremover behandles og drøftes i Grønland? Der ligger nemlig en masse relevante forhold, som er vigtige for Grønland at forholde sig til, særligt med udsigten til flere store erhvervsprojekter i Grønland realiseres, hvor multinationale virksomheder er involveret.

SIK anerkender behovet for redskaber til løsning af tvist og uoverensstemmelser, hvor Grønland i kraft af sin forholdsvis lille befolkning er meget sårbar overfor multinationale virksomheders gøren og ageren. Her vil ikrafttræden af loven for Grønland være til fordel for den grønlandske befolkning. Om det står til målet, kan denne institution også være til at sikre god virksomhedsadfærd, særligt inden for råstofudvindingsektoren.

Bemærkninger til lovudkastet

SIK mangler generelt informationer om hvorledes Grønlands Selvstyre forholder sig spørgsmålet omkring lovudkastet? Er partierne eksempelvis blevet hørt under denne høring?

Hvilken tidshorisont påtænker Grønlands Selvstyre at etablere en sådan Mæglings- og klageinstitution? Hvad vil dens rolle være i forhold til Inatsisartuts Ombudsmandsinstitution? Hvordan vil deres indbyrdes forhold være, når og såfremt institutionen skal etableres i Grønland?

Eller påtænker Grønlands Selvstyre at foreslå ikrafttræden af loven, når den engang er trådt i kraft?

Hvilken status har Grønland i OECD? Og i hvilken grad påvirkes Grønlands Selvstyre at forholde sig til anbefalinger fra OECD? SIK mangler helt generelle betragtninger omkring OECD og dens arbejde i Grønland, hvor det er ønskeligt at Grønlands Selvstyre forklarer sig omkring OECD.

SIK forstår at Mæglings- og klageinstitutionen er et uafhængigt organ inden for den offentlige forvaltning. SIK mangler at vide om en sådan Mæglings- og klageinstitution også vil blive etableret i Grønland, og under hvilken forvaltningsmyndighed denne vil høre?

Såfremt Mæglings- og klageinstitution oprettes i Grønland, vil sammensætningen af institutionen være af samme størrelse som det danske? Hvilken kompetencer vil det grønlandske organ så have?

SIK følger med stor interesse på forholdene omkring råstofområdet, hvor en mæglings- og klageinstitution vil være yderst relevant i tvist og tvivlsspørgsmål samt klager. Det er netop i forhold til multinationale virksomheder, at Grønland står yderst ubehjælpeligt og sårbart, hvor kravet om gennemsigtighed, medbestemmelse og beslutningsprocessen omkring udnyttelse af mineralske råstoffer måske bliver overflødig, hvor det grønlandske samfund netop trænger til Mæglings- og klageinstitution.

Vil Mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandlingsområde også omfatte Grønland, når og hvis Grønlands Selvstyre til den tid godkender ikrafttræden af denne lov? Hvordan vil Grønlands Selvstyre være stillet i forhold til danske offentlige myndigheder?

Hvorledes vil Grønlands Selvstyre sikre sig, at virksomhederne i Grønland og borgerne i Grønland bliver bekendt med OECDs Retningslinjer for Multinationale Virksomheder? Hvornår vil oversættelse af retningslinjerne være færdigt?

Vil det blive nødvendigt at justere den grønlandske retsplejelov efter ikrafttræden af nærværende lovudkast?

Vil Mæglings- og klageinstitutionen være underlagt Naalakkersuisoq for Erhverv og Arbejdsmarked? Hvordan vil de danske regler for mæglings- og klageinstitutionens virksomhed være placeret i forhold til Grønland?

Hvordan forholder Grønlands Selvstyre sig til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens vurdering af udvidelse af årsregnskabslovens bestemmelser, som har betydelig relevans for Grønland?

Hvordan forholder Grønlands Selvstyre sig til dette ikke-retlige klageorgan, som typisk vil sagsbehandle hurtigere end ved domstolene? Hvad gør at Mæglings- og klageinstitutionen vil være i stand til at sagsbehandle sager hurtigere end domstolene?

Er Grønlands Selvstyre enige i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens betragtninger i forhold til miljø, klima og erhverv? SIK ønsker nærmere redegørelse af Grønlands Selvstyres holdninger hertil.

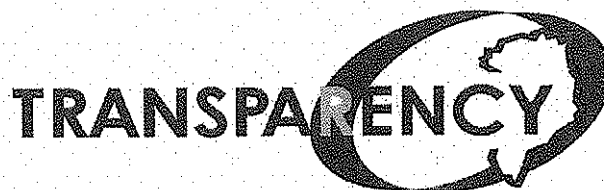
Såfremt Mæglings- og klageinstitutionens afgørelser ikke er retligt forpligtende, da hvorfor skulle dens afgørelse ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed? Hvorledes er Inatsisartuts Ombudsmandiat stillet i den sammenhæng?

SIK forbeholder sig afventende, og vil på ny forholde sig en ny høringsrunde, når førnævnte spørgsmål er blevet tilstrækkeligt belyst og besvaret.

SIK finder det dybt kritisabelt, at Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked kan tilsidesætte så banale skikke inden for god forvaltning. Omkring høringer skal processen være mindst 6 uger, hvor den skal kunne forstås af grønlandske læsere. Vi fortjener en bedre service.

Med venlig hilsen

Jess G. Berthelsen
Forbundsformand

Departementet for Erhverv og arbejdsmarked (IAN)
Postboks 1601
3900 Nuuk
Att.: jurist Mary Stisen

Nuuk, den 20. januar 2012

Høring om forslag til lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd ikrafttræden for Grønland

Under henvisning til departementets mail af 3. januar 2012 fremsendes hermed Transparency Greenlands bemærkninger til ovennævnte høring.

1. Generelle bemærkninger

Indledningsvist vil Transparency Greenland udtale sin støtte til forslaget. Forslaget balancerer fint mellem ønsket om at få løst problemer gennem en konstruktiv dialog og ønsket om at få en egentlig behandling af klager over nationale og internationale virksomheders adfærd.

Endvidere vil forslaget om at sætte loven i kraft for Grønland kunne bruges som løftestang for, at Selvstyret kan igangsætte ikrafttræden af internationale konventioner for Grønland og gennemføre lovgivningseftersyn af relevans for anvendelsen af *OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder* (herefter OECD's Retningslinjer).

Det bemærkes, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (ESS) i et fremsendt notat synes at have begrundet spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Grønland i blandt andet anvendelsen af årsregnskabslovens § 99a. Denne bestemmelse er ikke indsat i årsregnskabsloven gældende for Grønland, anordning nr. 625 af 23. juni 2008 om ikrafttræden for Grønland af årsregnskabsloven.

Af denne anordning fremgår alene at virksomheders supplerende beretninger om f.eks. virksomhedens sociale ansvar, viden og medarbejderforhold, miljøforhold samt etiske målsætning og opfølgning herpå skal give et retvisende billede inden for rammerne af almindeligt anerkendte retningslinjer for sådanne beretninger, jf. § 14.

Styrelsens bemærkninger om den fremtidige erhvervsudvikling i Grønland kan dog i sig selv begrunde at forslaget intention kan støttes. Det er sket en stigning i antallet af udenlandske aktører (herunder også danske) i Grønland. Ved ikrafttræden af forslaget vil også grønlandske virksomheder der er omfattet af forslaget definition kunne indklages for institutionen.

Som det fremgår af bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, er det Transparency Greenlands bekymring, om der vil blive allokeret de nødvendige ressourcer, og at der ved fremtidige ressourcebesparelser i danske ministerier og styrelser tages hensyn til de grønlandske behov for en særlig indsats på lige netop dette område.

2. Bemærkninger vedrørende de enkelte bestemmelser

Ad § 1)

”...

Stk. 3. Mæglings- og klageinstitutionen består af en formand, et sagkyndigt medlem og tre organisationsrepræsentanter.

...”

Såfremt klagen vedrører Grønland bør sammensætningen have grønlandsk repræsentation. Ideen med klagemuligheden efter *OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder* (national contact points, herefter NCP), er som udgangspunkt, at eventuelle klager skal behandles i det land, hvor adfærden foregår.

Ved at etablere institutionen i Danmark med ansvar for at behandle klagen for Grønland, er der en risiko for at dette nærhedsprincip bliver udvandet, og at institutionen kommer til at savne en folkelig legitimitet, hvilket må antages at være særdeles vigtigt i mæglingsprocessen.

Sammensætningen bør derfor åbne mulighed for, at i sager vedrørende grønlandske forhold bør formanden eller et flertal af nævnets medlemmer være udpeget af grønlandske myndigheder.

Det skal dog bemærkes, at der kan opstå en udfordring i forhold til medlemmernes *habilitet* og *uafhængighed*, idet det Grønlandske Selvstyre er en meget aktiv deltager (ejer) i større grønlandske virksomheder og udvindingen af råstoffer. Det selvstyrejede selskaber Nuna Oil indgår således som repræsentant for de grønlandske interesser (båren partner) med 12,5 % af ejerandelen i alle efterforskningsprojekter. Nuna Minerals er et aktieselskab, hvori Selvstyret ejer 30 % af aktiekapitalen. Selskabet har til formål på kommerciel basis at medvirke til efterforskning og udnyttelse af mineralforekomster i Grønland og ved modning af mineralprojekter at indgå joint-venture aftaler eller lignende med andre investorer såvel som egentlig frasalg. Indtægter fra råstofområdet skal på sigt placeres i den grønlandske råstof-fond. Ved råstofindtægter forstås Selvstyrets indtægter ved forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer i Grønland, som angivet i lovgivningen om Selvstyrets ret til sådanne indtægter. Råstofindtægter omfatter også Selvstyrets indtægter ved dets deltagelse i råstofvirksomhed, herunder indtægter, der tilfalder Selvstyret som selskabsdeltager i et selskab anvendt til deltagelsen, og Selvstyrets indtægter ved overdragelse af ejerandele i selskabet, jf. Landstingslov nr. 6 af 5. december 2008 om Grønlands Råstoffond § 3, stk. 3.

Ad § 2)

§ 2. Erhvervsstyrelsen sekretariatsbetjener mæglings- og klageinstitutionen.

I forlængelse af bemærkningerne til § 1, skal det bemærkes, at der er erfaring for – bl.a. ved ressourcefordeling inden for retssektoen – at prioriteringen af grønlandske forhold, herunder af økonomiske ressourcer, og af erfarne personaleressourcer ved danske myndigheder til opgaver omhandlende Grønland ofte er meget begrænset.

I tilfælde af, at ESS også skal forestå sekretariatet for Grønland, bør det sikres, at der er medarbejdere med den nødvendige viden, eksempelvis ved at der oprettes en eller flere stillinger til grønlandske medarbejdere, eventuelt som mulighed for turnus fra grønlandske myndigheder. Ofte opleves at danske embedsmænd mv. mangler indsigt i grønlandske forhold og lovgivning.

Klagemekanismer skal ifølge bemærkningerne til OECD's Retningslinjer observere principper om "visibility, accessibility, transparency, and accountability." I den kontekst er det vigtigt at den danske myndighed sikrer, at alle relevante dokumenter, afgørelser, vejlednin-

ger mv. bliver oversat til grønlandsk og lagt ud på såvel Internet som udgivet i anden form med grønlandske borgere som målgruppe.

Dette kan blive en omkostningstung post, hvorfor de afsatte 3 mio. kr. til driften af institutionen ikke vil være tilstrækkelig, hvis der også skal gennemføres rejser til Grønland og høringer med grønlandske deltagere.¹

Ad § 3)

"§ 3. På baggrund af en klage eller af egen drift behandler mæglings- og klageinstitutionen sager vedrørende overtrædelser af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder..."

OECD Retningslinjernes status i forhold til Grønland er ikke afklaret. Umiddelbart synes retningslinjerne allerede at gælde for Grønland (og dermed er Grønland også omfattet af det eksisterende kontaktpunkt).

Danmark ratificerede i 1961 "Convention on the Organisation for Economic Co-operation and Development" og blev herved medlem af OECD. Danmark har hverken ved ratificeringen eller efterfølgende taget territorialt forbehold.² Medlemskabet må derfor også antages at udstrækkes til Grønland.³

I 1976 tilsluttede alle OECD medlemsstater, herunder også Danmark, sig OECD Declaration and Decisions on International Investment and Multinational Enterprises. Det fremgår ikke, at Danmark på dette tidspunkt skulle have taget territorialt forbehold.

Deklarationen omfatter 4 elementer, blandt andet Guidelines for Multinational Enterprises.⁴

Det bemærkes endvidere, at andre lande end OECD medlemsstaterne kan tilslutte sig deklARATIONEN. Der er dog ikke lande med en tilsvarende folkeretlige status som den grønlandske, der har forsøgt at tilslutte sig deklARATIONEN.⁵

¹ Det følger af bemærkningerne til OECD's Retningslinjer, at NCP: "Will develop and maintain relations with representatives of the business community, worker organisations and other interested parties that are able to contribute to the effective functioning of the Guidelines." Heri ligger et krav om, at sekretariatet skal være aktiv – også på Grønland.

² Er der ikke taget forbehold må konventionen også skulle gælde for Grønland.

³ Såvel hjemmestyrelovens § 10, fuldmagtsloven og endelig Selvstyrelovens § 16, stk. 1 udtrykker at Grønlands Selvstyre er undergivet de forpligtelser, der følger af folkeretlige aftaler og andre internationale regler, som til enhver tid er bindende for riget.

⁴ Det fremgår i øvrigt af *Programming Document For The Sustainable Development Of Greenland*, et annekst til partnerskabsaftalen mellem Grønland og EU, at Grønland er medlem af OECD.

⁵ Muligvis kunne man trække en parallel til England og Skotland. Der er ikke etableret et NCP for Skotland, men det er omfattet af NCP for the UK. Der har tidligere været repræsentanter for den skotske regering i UK NCPs steering committee.

Uanset om Grønland udtrykkeligt skal tilslutte sig OECD's Retningslinjer eller opfattes som medlem af OECD gennem Danmarks medlemskab, bør flere konventioner sættes i kraft for Grønland for at disse kan supplere navnlig Retningslinjernes bestemmelser i forhold til korruptionsbekæmpelse og miljø. Dette drejer sig om:

- Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions (the Anti-Bribery Convention)
- United Nations Convention against Corruption
- (Aarhus) Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making, and Access to Justice in Environmental Matters

Hertil kommer at Grønland bør vurdere, om Grønland efterlever følgende anbefalinger:

- Recommendation for Further Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions (the 2009 Anti-Bribery Recommendation),
- Recommendation on Tax Measures for Further Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions (2009)
- Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits (2006)

Udover disse regelsæt og anbefalinger, bør Grønland også gennemgå og vurdere om dets lovgivning med videre er i overensstemmelse med OECD's konventioner og anbefalinger inden for de i OECD's Retningslinjer nævnte områder, eksempelvis konkurrenceregler og skatteregler.

Såfremt Grønland vælger ikke at følge de forskellige OECD anbefalinger mv. vil selskaber, der opererer i Grønland ikke være forpligtet til følge disse. Hermed vil klageinstitutionens muligheder blive udvandet og regelgrundlaget for dens behandling være anderledes end i forhold til virksomheder, der opererer i Danmark.⁶

” ...

Stk. 2. Ved en dansk privat eller offentlig virksomhed forstås en virksomhed, der er hjemmehørende i Danmark.

Stk. 3. Ved danske private eller offentlige organisationer forstås private eller offentlige organisationer, der er hjemmehørende i Danmark.

...”

⁶ Se Side 60, Note 7 i OECD Guidelines For Multinational Enterprises - Recommendations For Responsible Business Conduct In A Global Context 2011

Såfremt loven sættes i kraft for Grønland vil dette betyde, at tilsvarende grønlandske private og offentlige virksomheder og organisationer vil være omfattet. Transparency Greenland mener i særdeleshed, at det er vigtigt, at også offentligt ejede selskaber omfattes af institutions kompetence (hvilket er tråd med FN's Guiding Principles on Business and Human Rights).

I Grønland findes et mindre antal virksomheder med over 100 ansatte, mange af disse er helt eller delvist selvstyrejede. Langt størstedelen af de grønlandske virksomheder har under 30 ansatte. Da virksomheden yderligere kan blive gjort genstand for en klage over adfærd hos en forretningsforbindelse i bred forstand, er det vigtigt, at der tages hensyn til de grønlandske virksomheders karakter i institutionens sagsbehandling. Det bemærkes i den sammenhæng, at de i OECD's retningslinjer allerede ligger en differentiering i bedømmelsen af adfærd som følge af virksomhedernes størrelse.

Ad § 4)

§ 4. Enhver kan indbringe en klage for mæglings- og klageinstitutionen på egne vegne eller på vegne af tredjemand.

Henset til at det grønlandske civilsamfund på nuværende tidspunkt ikke fremstår særlig resourcestærkt og ofte savner mulighed for at have adgang til de nødvendige kompetencer, er der en reel risiko for, at disse ikke kan formulere en klage af en sådan karakter, at institutionen vil behandle den.

Derfor må det overvejes, om der kan indføres en slags retshjælp for civilsamfundet.

Hertil kommer at det er nødvendigt for institutionen at have en særlig informations- og kommunikationsstrategi på plads i forhold til den grønlandske befolkning for at sikre at institutionens mandat og funktion er kendt i den grønlandske befolkning. Manglende udbredelse vil for borgere, der opholder sig flere tusinde kilometre fra institutionens sæde, være ensbetydende med en meget ringe "accessibility."

"...

Stk. 2. Klage kan rejses mod den, der efter retsplejelovens regler kan sagsøges ved en dansk domstol.

..."

Der ses ikke at være problemer med bestemmelsens ordlyd, blot man er opmærksom på, at den grønlandske retsplejelov moderniseres i et andet tempo end den danske, ligesom der er tale om to forskellige jurisdiktioner. Der bør derfor være en henvisning til *en domstol her i Riget efter den der gældende retsplejelov*.

Ad § 8

Mæglingsmandens rolle generelt

Af de under § 1 nævnte grunde må der formuleres garantier for, at formanden for mæglings- og klageinstitutionen er uafhængig og ikke er inhabil i forhold til de sager der skal behandles.

Ad § 9

”...

indbringe sagen for domstolene, en voldgiftsret eller en lignende institution

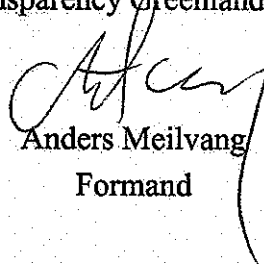
...”

Når mæglings- og klageinstitutionen er i Danmark, og sagen efterfølgende kan indbringes for en grønlandsk domstol, må der i loven tages stilling, om der sådanne sager skal indbringes for Retten i Grønland og ikke kredsretterne, der ellers ville være rette værneting i civile sager.

Det kunne i den forbindelse overvejes om, hvorvidt en afgørelse, hvor der er udtalt kritik, kan medføre, at der samtidigt gives fri proces til at føre sagen ved domstolene. Mæglings- og klageinstitutionen kunne tillægges kompetencen til i sin afgørelse at meddele fri proces eller anbefale fri proces.

Med venlig hilsen

På Transparency Greenlands vegne

Anders Meilvang
Formand

Hermed fremsendes CSR Greenlands bemærkninger til ovennævnte høring.

Overordnet støtter CSR Greenland til fulde forslaget om, at lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd sættes i kraft for Grønland. Netop muligheden for at sikre at virksomheder har en ansvarlig adfærd er et centralt element i tankegangen bag Corporate Social Responsibility (CSR).

Set i lyset af den muligvis snarlige udvikling til en omfattende råstoføkonomi anser CSR Greenland det for både relevant og nødvendigt at få etableret en mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd for Grønland. Dels vil en sådan institution være med til at skabe muligheder for at grønlandske interessenter kan holde virksomheder, der opererer i Grønland – hvad enten de er grønlandske, danske eller udenlandske – ansvarlige for deres handlinger og adfærd. Og dels vil det være en mulighed for at udgå skadelige konflikter mellem virksomheder og lokalsamfund, fordi eventuelle uenigheder kan løses i mæglings- og klageinstitutionen frem for at eskalere. Vi forventer således, at etableringen af en mæglings- og klageinstitution vil være en positiv drivkraft for virksomhedernes arbejde med samfundsansvar – til gavn for både virksomhedene og samfundet.

CSR Greenland ønsker også at udtrykke sin støtte til brugen af OECDs Retningslinjer for Multinationale Virksomheder som er et væsentligt sæt retningslinjer for virksomhedernes adfærd. Ikke mindst fordi retningslinjerne har eksisteret så længe – dog med væsentlige opdateringer undervejs – er de velkendte og bredt accepterede af både virksomheder og andre interessenter. Det vil dog være relevant at udbrede kendskabet til disse retningslinjer i Grønland, og her bidrager CSR Greenland naturligvis gerne med undervisning og formidling.

For at sikre, at mæglings- og klageinstitutionen tager højde for grønlandske forhold og har et indgående kendskab til Grønland, bør der lægges vægt på at sager, der involverer Grønland på den ene eller anden måde, har en grønlandsk repræsentation og ikke varetages af personer uden indgående kendskab til Grønland. Dette bør sikres allerede fra start for at sikre at mæglings- og klageinstitutionens afgørelser har forankring og opfattes som legitime herhjemme. Denne del vil være af væsentlig betydning for også de grønlandske virksomheder.

På baggrund af erfaringerne med det tidligere danske OECD kontaktpunkt og lignende institutioner i andre lande må vigtigheden af at få markedsført mæglings- og klageinstitutionen endvidere understreges. Denne mekanisme har kun betydning hvis den kendes og bruges aktivt. Der bør derfor indtænkes væsentlige ressourcer – både tid og penge – til at få markedsført mæglings- og klageinstansen såvel som OECDs Retningslinjer for Multinationale Selskaber i Grønland. Det betyder en bred lancerings- og uddannelseskampagne på både grønlandsk og dansk, som når en bred gruppe af interessenter. Uden denne indsats er der en stor fare for, at initiativet ikke vil have den forventede positive effekt fordi mekanismen simpelthen ikke vil blive brugt på grund af manglende kendskab.

I forhold til det konkrete indhold i lovforslaget er CSR Greenland enig i alle Transparency Greenlands bemærkninger og konkrete kommentarer til de enkelte afsnit. Disse gentages således ikke i dette høringssvar.

Erhvervsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V
Att. Christina Gehring Skagen

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S
tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

23/1 2012

Udkast til Forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven

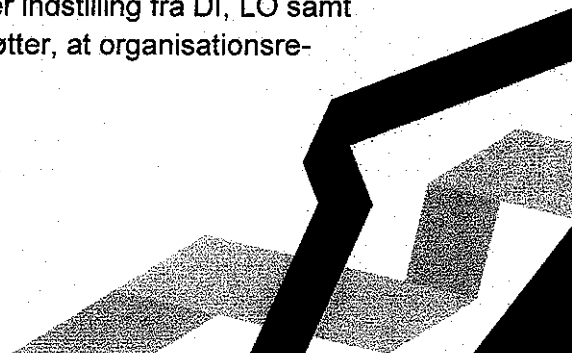
Håndværksrådet (HVR) støtter Regeringens udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd. Håndværksrådet sidder med i Rådet for Samfundsansvar, hvor vi har støttet forslaget til et egentligt mæglings- og klagenævn, der skal være med til at sikre efterlevelse af OECD's retningslinjer. HVR vil gerne være med at sikre enkelt individers rettigheder og virksomheders muligheder for afprøvning i et klagenævn i modsætning til i dag, hvor virksomheder nemt og uimodsigt kan havne i den offentlige gabestok.

HVR mener dog ikke, at Mæglings- og klageinstitutionen kan stå alene, da der også er brug for en stor forebyggende indsats. Især små og mellemstore virksomheder har behov for støtte, træning og kompetenceopbygning, da de ikke har ressourcerne eller viden til at arbejde ud fra komplicerede, internationale konventioner. Især når arbejdet også medfører en indsats overfor deres underleverandører.

HVR har følgende specifikke bemærkninger til udkastet:

Mæglings- og klageinstitutionens sammensætning

Det fremgår af punkt 2.1.2.1 i bemærkninger til § 1 stk. 4 i udkastet til lovforslag, at Rådet foreslår, at organisationsrepræsentanterne udpeges efter indstilling fra DI, LO samt 92-gruppen. Der var ikke enighed om dette i Rådet. HVR støtter, at organisationsre-

præsenterne udpeges af ministeren efter indstilling fra hhv. arbejdsgiverorganisationer, arbejdstagerorganisationer og folkelige organisationer. HVR mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at tre navngivne organisationer fast indstiller organisationsrepræsentanterne. Det fremgår af § 3, at mæglings- og klageinstitutionen behandler sager vedrørende private og offentlige virksomheder og offentlige instanser. Det fremgår endvidere af punkt 2.1.2.4 i bemærkninger, at mæglings- og klageinstitutionen kan modtage henvendelser vedrørende både små og store virksomheder. Der bør derfor etableres en procedure for indstilling af organisationsrepræsentanter, som dels sikrer, at alle tre organisationstyper er repræsenteret, og dels sikrer at erfaringer fra institutionen udbredes bedst og bredest muligt i dansk erhvervs- og organisationsliv. For eksempel kunne et rotationsprincip i højere grad sikre forankringen af arbejdet med samfundsansvar i hele erhvervslivet.

Ændring af årsregnskabsloven

HVR er enig i hensigten med at udvide årsregnskabsloven, således at der rapporteres mere præcist og målrettet ud fra Global Compacts principper med vægt på miljø og menneskerettigheder. Vi foreslår, at den indsamlede viden fra dette arbejde også viderefremmes til gruppen af små og mellemstore virksomheder.

Det er vigtigt, at CSR initiativerne i Årsregnskabsloven følges op med læringsbaserede initiativer for SMV'erne, således at danske virksomheder for alvor kan indtage en førerposition på den globale scene. Stramninger i Årsregnskabsloven og et nyt Mæglings- og klagenævn bør således ikke stå alene inden for dette område.

Professionalisering og uafhængighed

Mæglings- og klagenævnets uafhængighed, neutrale placering og tilstrækkelige finansiering er helt afgørende for succes. HVR stiller spørgsmålstegn ved størrelsen af den foreslåede årlige bevilling, som anses for relativ lille og med begrænset mulighed for at dække mere end institutionens sekretariatsbehandling. Et samarbejde med Dansk Initiativ for Etisk Handel må anses for hensigtsmæssigt.

Med venlig hilsen

Henning Høy Nygaard

Håndværksrådet

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
cwg@eogs.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 23. januar 2012
J.NR.
540.10/26590/CPH

Høring over udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har ved e-mail af 21. december 2011 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd.

1. Lovforslagets indhold

Lovforslaget indebærer en oprettelse af en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution, som skal håndtere uoverensstemmelser om overtrædelse af internationale standarder og principper om global ansvarlig virksomhedsadfærd, jf. OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder indeholder standarder for ansvarlig virksomhedsadfærd i forhold til emner såsom menneskerettigheder, miljø, arbejdstagerrettigheder m.v. Retningslinjerne bygger blandt andet på FN's rammeværk for menneskerettigheder og erhverv (det såkaldte "Protect, Respect, Remedy Framework") samt FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv struktureret omkring førnævnte rammeværk.

Mæglings- og klageinstitutionen (herefter Institutionen) kan behandle klager over både private og offentlige virksomheder og disses forretningsforbindelser, offentlige myndigheder og disses forretningsforbindelser samt private og offentlige organisationer og disses forretningsforbindelser.

Erhvervs- og vækstministeren er ifølge lovforslaget ansvarlig for at fastsætte nærmere regler om udnævnelse af institutionens medlemmer samt for institutionens virksomhed, herunder sagsbehandling. Sidstnævnte vil tage udgangspunkt i anbefalingerne fra Rådet

for Samfundsansvar til oprettelse af en ikke-retlig mæglings- og klagemekanisme ("*Nævnet for OECD's retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd - anbefalinger til en ikke-retlig mæglings- og klagemekanisme*") fra 12. oktober 2011. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vil varetage sekretariatsfunktionen for institutionen.

Lovforslaget indebærer desuden en udvidelse af årsregnskabslovens § 99 a om redegørelse for samfundsansvar. I § 99 a indsættes efter stk. 2 et nyt afsnit om, at virksomheders rapportering udtrykkeligt skal omfatte redegørelse for virksomhedens politikker for at respektere menneskerettighederne samt politikker for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter. Dette rapporteringskrav omfatter kun virksomheder i regnskabsklasse C og D.

2. Menneskeretten

Lovforslaget tager som nævnt afsæt i OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, som er baseret på blandt andet FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv.

FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv omhandler stateres forpligtigelse til at beskytte imod menneskerettighedskrænkelser begået af virksomheder, virksomheders ansvar for at respektere menneskerettighederne samt nødvendigheden af retlig og ikke-retlig klageadgang for eventuelle ofre for sådanne krænkelser. Der henvises i den forbindelse som minimum til krænkelser, som vedrører menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder omfattet af FN's Verdenserklæring for Menneskerettigheder, FN's Konvention om Civile og Politiske Rettigheder, FN's Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder samt ILO's otte kernekonventioner som beskrevet i The International Labour Organization's Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work.

3. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Institut for Menneskerettigheder hilser lovforslaget velkomment, idet forslaget vil tjene til at styrke Danmarks efterlevelse af eksisterende internationale forpligtigelser på menneskerettighedsområdet samt navnlig de forventninger, som kommer til udtryk i FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv.

I forbindelse med den Universelle Periodiske Bedømmelse af Danmark i 2011 fremlagde Institut for Menneskerettigheder i sin "Individual Stakeholder Report" fra november 2010 anbefalinger, som opfordrer til, at der oprettes en mere effektiv og synlig klagemekanisme på området for menneskerettigheder og erhverv i Danmark. Institutet

anbefalede blandt andet en styrkelse af den danske klagemekanisme under OECD (det såkaldte Nationale Kontaktpunkt), således at den var i overensstemmelse med kriterierne fremsat i OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder samt alle kriterier for ikke-retlige klagemekanismer som fremsat i FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (særligt retningslinje 25 og 31). Institutet er derfor positiv over for dette lovforslag, der imødekommer mange af de af instituttet fremlagte kriterier.

Institut for Menneskerettigheder er ligeledes særdeles positiv over for det øgede fokus, der bliver lagt på menneskerettigheder i virksomhedernes rapportering om samfundsansvar. Dette især i betragtning af, at undersøgelser har vist, at menneskerettigheder har været blandt de emner med lavest rapporteringsgrad blandt danske virksomheder. Den foreslåede ændring vil bidrage til, at staten efterlever sine forpligtelser til at opfordre til god virksomhedsopførsel i forhold til menneskerettighederne som fremhævet i retningslinje 3 i FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. Ligeledes vil ændringen bidrage til en øget indsigt i danske virksomheders påvirkning af menneskerettighederne.

Der er dog efter Institut for Menneskerettigheders opfattelse fortsat plads til forbedring, jf. straks nedenfor.

4. Specifikke bemærkninger til lovforslagets enkelte dele

4.1. Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Oprettelsen af Mæglings- og klageinstitutionen

Det fremgår af lovforslaget, at institutionen oprettes af Erhvervs- og vækstministeren, som også udnævner de fem medlemmer af institutionen: en formand, et sagkyndigt medlem samt tre organisationsrepræsentanter. Formanden og det sagkyndige medlem skal så vidt muligt have kvalifikationer i form af en relevant samfundsvidenskabelig eller juridisk baggrund, viden om CSR og i særdeleshed viden om anerkendte internationale retningslinjer på området. De tre organisationsrepræsentanter udnævnes efter indstilling fra henholdsvis en organisation for erhvervslivet, en organisation for arbejdstagerside og en organisation for NGO'er. Organisationerne bør indstille repræsentanter, der har viden og kvalifikationer, der gør dem egnede til at deltage i mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling.

Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til den foreslåede sammensætning af institutionen.

Institut for Menneskerettigheder skal dog fremhæve, at det efter instituttets opfattelse er helt afgørende, at (reglerne for) udnævnelsen af mæglings- og klageinstitutionens medlemmer og medlemmernes kvalifikationer sikrer, at institutionens medlemmer besidder den fornødne viden og indsigt i de internationale normer og principper, der eksisterer på området.

Endvidere finder Institut for Menneskerettigheder det hensigtsmæssigt, hvis instituttet som Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution høres af institutionen forud for afgørelser i sager af principiel menneskeretlig karakter.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler på den baggrund, at lovforslaget ændres således, at Mæglings- og klageinstitutionen i sager af principiel karakter kan anmode Institut for Menneskerettigheder om en udtalelse til brug for vurdering af sagen.

Det bemærkes i den forbindelse, at de bevillingsmæssige konsekvenser forbundet med en sådan høringsordning må afklares efterfølgende.

Effektivitetskriterier for Mæglings- og klageinstitutionen

FN's retningslinjer om menneskerettigheder og erhverv indeholder i tredje søjle blandt andet en række effektivitetskriterier for ikke-retlige klagemekanismer.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det sikres, at Mæglings- og klageinstitutionens virke er i overensstemmelse med effektivitetskriterierne for klagemekanismer som beskrevet i FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv, herunder at det sikres,
  - at institutionen hører centrale interessenter forud for afgørelser og/eller mæglingsudfald,
  - at undersøgelser og afgørelser rapporteres offentligt,
  - at der etableres en tilfredsstillende oplysningsvirksomhed om institutionens eksistens og virkemåde – herunder oplysning som er tilgængelig og forståelig for potentielle ofre for menneskerettighedskrænkelser begået af danske virksomheder i ind- og udland,
  - at eventuelle barrierer for klageadgang til institutionen løbende overvåges og minimeres, og
  - at institutionens virke er genstand for periodisk uafhængig evaluering.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler endvidere, at Erhvervs- og vækstministeriet assisterer, om nødvendigt, i oprettelse af en lignende mæglings- og klagemekanisme til varetagelse af Grønlandske udfordringer forbundet med særligt udvindingsindustrien.

Mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling

Det følger af lovforslagets § 8, at Mæglings- og klageinstitutionen opfordrer parterne til selv at finde en løsning og dermed afslutte sagen.

Institut for Menneskerettigheder er enig i, at mægling er en god mulighed for at opnå enighed mellem lige parter. Udfordringen kan dog ligge i, at parterne ikke altid er lige i en ressourcemæssig forstand. Dette kan gælde uddannelse, økonomi, adgang til information m.v.

Institut for Menneskerettigheder er opmærksom på, at det fremgår af bemærkningerne til § 1 i lovforslaget, at "formanden skal bistå den svage part, der kan have brug for særlig støtte, men også virksomhederne som formanden kan hjælpe med at få afsluttet en sag hurtigt og på en måde, der også tager hensyn til virksomhedens situation".

Institut for Menneskerettigheder finder dog, at denne pligt for formanden til at bistå "den svage part" bør præciseres og tydeliggøres i lovforslaget.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler således, at formandens pligt til at bistå "den svage part" præciseres i lovforslaget, herunder hvem der må antages at have behov for bistand, på hvilket tidspunkt pligten til at yde bistand indtræder m.v.

4.2. Respekt for menneskerettigheder som en del af virksomhedernes redegørelse for samfundsansvar

Definitionen af samfundsansvar

Bemærkningerne til lovforslagets § 14 indeholder følgende definition af samfundsansvar:

"Ved samfundsansvar forstås, at virksomhederne frivilligt integrerer hensyn til blandt andet menneskerettigheder, sociale forhold, miljø- og klimamæssige forhold samt bekæmpelse af korruption i deres forretningsstrategi og forretningsaktiviteter."

Definitionen indeholder således ikke en henvisning til internationale arbejdstagerrettigheder.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at definitionen af samfundsansvar indeholder en specifik henvisning til internationale arbejdstagerrettigheder.

Institut for Menneskerettigheder finder endvidere, at definitionen af samfundsansvar og navnlig betoningen af det frivillige aspekt er ude af trit med den ovennævnte normdannelse i regi af FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv, som betegner virksomheders ansvar for at respektere menneskerettighederne som "(...) a global standard of expected conduct for all business enterprises wherever they operate.", jf. retningslinje 11.

Også Europa Kommissionen samt Rådet for Samfundsansvar har en anden udlægning af forståelsen af samfundsansvar.

Europa Kommissionen, der tidligere har lagt vægt på frivillighedsdimensionen, er i deres nye CSR strategi fra november 2011 nået frem til en bredere definition: "the responsibility of enterprises for their impacts on society", jf. herved COM(2011) 681 final: 6.

Rådet for Samfundsansvar har en lignende tilgang og definerede i deres anbefalinger til regeringen fra november 2010 CSR således: "Virksomheden viser samfundsansvar og skaber værdi for både virksomhed og samfund ved i dialog med sine interessenter at håndtere sociale, miljømæssige og etiske udfordringer i overensstemmelse med internationalt anerkendte principper for samfundsansvar", jf. herved "*Udbredelse af ansvarlig vækst - Anbefalinger fra Rådet for Samfundsansvar*", 2011: 3.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler på den baggrund, at lovforslagets definition af samfundsansvar justeres således, at definitionen er i overensstemmelse med FN's retningslinjers definition af virksomheders respekt for menneskerettighederne samt EU's og Rådet for Samfundsansvars CSR definition.

Oplysning om ikke-rapportering

Det følger af lovforslagets § 14, at virksomheder, der ikke har politikker angående deres respekt af menneskerettighederne, skal oplyse dette i ledelsesberetningen.

I bemærkningerne til § 14 står desuden eksplicit, at det ikke er et krav, at virksomheden skal begrunde deres mangel på politikker vedrørende respekt for menneskerettighederne.

Institut for Menneskerettigheder skal i den forbindelse bemærke, at det første operationelle princip for virksomheders respekt for menneskerettighederne i FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv fremhæver følgende: "As the basis for embedding their responsibility to respect human rights, business enterprises should express their commitment to meet this responsibility through a statement of policy", jf. herved retningslinje 16. Politisk stillingstagen er således et grundlæggende operationelt kriterium for virksomheders respekt for menneskerettighederne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler på den baggrund, at virksomheder i forbindelse med rapporteringskravet ikke alene skal oplyse om en eventuel mangel på politikker for menneskerettigheder, men tillige begrunde hvorfor virksomheden ikke har sådanne politikker.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen

Direktør

Christina Gehring Skagen

Fra: Marianne Hansen [MGH@kl.dk]

Sendt: 5. januar 2012 09:04

Til: Christina Gehring Skagen

Emne: SV: Høring af Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Kære Christina Skagen

KL skal herved meddele at KL ikke har bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Med venlig hilsen

Marianne Hansen

Personale- og kommunaljura

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf.nr. 33 70 32 81

Fax 33 70 30 62

Mail mgh@kl.dk

Fra: Christina Gehring Skagen [mailto:CWG@eogs.dk]

Sendt: 21. december 2011 11:04

Til: Christina Gehring Skagen

Emne: Høring af Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Hermed sendes udkast til lovforslag om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven i høring.

<<Lovforslag_Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd_høring.pdf>>

Forslaget om mæglings- og klageinstitutionen er et led i udmøntningen af regeringens målsætning om, at Danmark er i front, når det gælder virksomheders globale ansvarlighed overfor arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korruption.

Formålet med lovforslaget er således at oprette en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution, der hurtigt og effektivt kan løse uoverensstemmelser om overtrædelse af internationale standarder og principper om global ansvarlig virksomhedsadfærd, jf. OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.

Retningslinjerne beskriver, hvad der betragtes som ansvarlig virksomhedsadfærd i forhold til emner såsom menneskerettigheder, miljø, arbejdstagerrettigheder m.v. Mæglings- og klageinstitutionen kan behandle henvendelser vedrørende virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Erhvervs- og Vækstministeren fastsætter ved bekendtgørelse nærmere regler for mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, herunder regler om sagsbehandling og sammensætning.

Formålet med forslaget om ændring af årsregnskabsloven er at styrke danske virksomheders indsats i forhold til menneskerettigheder og klima yderligere. De foreslåede oplysningskrav vil skabe større åbenhed og dermed styrke blandt andre kunders, investorers, medarbejderes, mediernes og lokalsamfundets muligheder for at forholde sig til virksomhedernes og investoreernes arbejde med

KOMITÉEN FOR GOD SELSKABSLEDELSE

Erhvervsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Att. Fuldmægtig Christina Skagen

23. januar 2012

Vedrørende udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Komitéen for god Selskabsledelse har ved e-mail af 21. december 2011 modtaget ovennævnte lovudkast med anmodning om eventuelle kommentarer.

Hvad angår den påtænkte ændring af årsregnskabslovens § 99 a, finder komitéen, at forhold om menneskerettigheder og klima allerede er omfattet af den gældende årsregnskabslovs § 99 a. Komitéen finder ikke, at en særskilt rapportering om disse to forhold vil øge værdiskabelsen i virksomhederne. Det er generelt komitéens opfattelse, at der bør anlægges en væsentlighedsvurdering i forbindelse med afrapportering om samfundsansvar.

Det er endvidere komitéens holdning, at man skal fastholde mest mulig soft law på dette område. Dette er baggrunden for komitéens anbefaling om, at bestyrelsen i børsnoterede selskaber vedtager politikker for selskabets samfundsansvar.

Komitéen vil afstå fra at kommentere forslaget om oprettelse af en mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd, idet området ikke er omfattet af komitéens ansvarsområde.

Med venlig hilsen

 Birgit Aagaard-Svendsen
Formand for Komitéen for god Selskabsledelse

Sekretariat:
ERHVERVSSTYRELSEN
Kampmannsgade 1
1780 København V

Tlf. 33 30 77 00
Fax 33 30 77 99
CVR-nr 10 15 08 17

Christina Gehring Skagen

Fra: Karin Buhmann [buhmann@life.ku.dk]

Sendt: 2. januar 2012 15:13

Til: Christina Gehring Skagen; Ole Kirkelund (EOGS)

Emne: Bemærkninger til forslag til lov om mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd
Fwd: Nyt fra høringsportalen på borger.dk

Disse bemærkninger sendes i forbindelse med den igangværende høring vedr. forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Efter lovforslagets § 9 "kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene, en voldgiftsret eller en lignende institution", "[n]år sagen er afsluttet af mæglings- og klageinstitutionen".

Det er hensigtsmæssigt med lovforslaget at præcisere, at behandling af en sag ved mæglings- og klageinstitutionen, som ikke er løst ved mægling, ikke afskærer adgang til at indbringe sagen for domstole mv. Dog forekommer det uhensigtsmæssigt at skabe adgang til at indbringe sager, hvor mægling har været gennemført med succes, for domstolene mv. Adgang til at indbringe sager, hvor mægling har været gennemført med succes, vil kunne gøre mæglingen illusorisk og undergrave parternes interesse i aktivt og seriøst at indgå i mægling. En undtagelse kan evt. gøres, hvor det efterfølgende viser sig, at en part ikke lever op til det, der er aftalt i forbindelse med mæglingens løsning på sagen, eller hvor der kommer væsentlige nye oplysninger frem, således at der reelt er tale om en ny sag i forhold til den, der var genstand for mægling. Det foreslås derfor, at formuleringen af § 9 ændres, således at sager, der er løst ved mægling (jf. § 8, stk. 3, sidste punkt forudsætningsvis) ikke kan indbringes for domstolene, voldgiftsret eller lignende institution medmindre der gælder særlige forhold (jf. ovenfor), og at bemærkningerne til § 9 udvides med en forklaring på denne undtagelse fra hovedreglen.

Jeg står gerne til rådighed med en uddybning af ovenstående bemærkning.

Med venlig hilsen

Karin Buhmann

Ph.D., Master of International Law, cand.jur. et exam art.

Lektor /Associate Professor

Afdeling for forbrug, sundhed og etik/Section for Consumption, Health and Ethics

Fødevarerøkonomisk Institut/Institute of Food and Resource Economics

Centre for Social Science Development Research

Københavns Universitet/University of Copenhagen

Rolighedsvej 25

DK-1958 Frederiksberg C

Denmark

Ph.: Dir. +45 3533 2282; Switchboard: +45 3533 6800/+45 3532 2626

Fax: +45 3533 6801

Erhvervsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Att.:
Christina Skagen
Ole Kirkeiund

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring om udkast til lovforslag om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Landbrug & Fødevarer har med interesse modtaget udkast til forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og takker for muligheden for at komme med bemærkninger.

Vi har valgt at dele bemærkningerne op i to afsnit. Det første afsnit vedrører mæglings- og klageinstitutionen og det andet afsnit vedrører ændringen af Årsregnskabsloven § 99 A.

1. Mæglings- og klageinstitution

Indledningsvis er det vigtigt at understrege, at Landbrug & Fødevarer fuldt ud bakker op om, at Danmark lever op til kravene til de nationale kontaktpunkter, som er defineret i OECD's nyligt reviderede retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd.

I den forbindelse ser vi ligeledes et behov for at reorganisere det eksisterende kontaktpunkt i Beskæftigelsesministeriet og finder det hensigtsmæssigt, at en mæglings- og klageinstitution fremadrettet sekretariatsbetjenes i Erhvervsstyrelsen.

Landbrug & Fødevarer er ligeledes enig i, at det er relevant, at vi i Danmark er opmærksomme på, at et strategisk fokus på ansvarlig virksomhedsdrift ad frivillighedens vej kan være en måde at forbedre danske virksomheders konkurrenceevne på.

Yderligere finder Landbrug & Fødevarer det meget relevant, at mæglings- og klageinstitutionen får til opgave at understøtte indsatsen for at vise samfundsansvar via vejledning, informations- og uddannelsesaktiviteter.

Landbrug & Fødevarer har en række konkrete kommentarer til, hvordan en mæglings- og klageinstitution ifølge lovforslaget skal opbygges:

Mæglings- og klageinstitutionens sammensætning

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at der i bekendtgørelsen fastsættes nærmere regler for mæglings- og klageinstitutionens sammensætning. Landbrug & Fødevarer mener dog – i relation til Rådet for Samfundsansvars anbefalinger – at DA er den mest relevante organisationsrepræsentant set i sammenhæng med LO og 92-gruppen.

Formandens kvalifikationer

Af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser – "Til § 1" konkretiseres forventningerne til formandens kvalifikationer. I den forbindelse lægger Landbrug & Fødevarer vægt på, at mæg-

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 100 milliarder kroner årligt og med 145.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksport erhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

lings- og klageinstitutionen ledes af en jurist, der opfylder kriterierne for udnævnelse til landsdommer af hensyn til at sikre den nødvendige kvalitet i vurderingen af beviserne.

Sager kan tages op af egen drift

Landbrug & Fødevarer er enig i, at Danmark skal sikre håndhævelsen af OECD's retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd. Vi mener dog, at det er for vidtgående at give Danmarks mæglings- og klageinstitution adgang til selv at tage sager op.

Vi er kritiske overfor, at mæglings- og klageinstitutionen får denne beføjelse af særligt to grunde.

For det første fordi lovforslaget ikke nærmere beskriver i hvilke tilfælde, mæglings- og klageinstitutionen selv tager en sag op. Landbrug & Fødevarer mener, at der som minimum bør være de samme krav til væsentlighed og underbygget dokumentation, som der stilles til en indsendt klage.

For det andet er Landbrug & Fødevarer usikre på, hvordan mæglings- og klageinstitutionen vil være i stand til på egen hånd at oplyse de sager, de selv tager op i det nødvendige omfang. Landbrug & Fødevarer kan ikke tilslutte sig, at institutionen tillægges kompetencer og beføjelser, som kan sammenlignes med efterforskningskridt, herunder hjemmel til at foretage uanmodet besøg på virksomheden for at sikre de nødvendige beviser.

Denne juridiske hjemmel har institutionen ikke, og selvom parterne er villige til at bidrage frivilligt til sagens oplysning, kan det være vanskeligt at oplyse sagen fuldt ud. Det gør sig særligt gældende i tilfælde, hvor krænkelserne har fundet sted i udlandet eller hos parternes forretningsforbindelser.

Landbrug & Fødevarer vil tillade sig at sætte spørgsmålstegn ved, om en ikke-retlig klageinstitution kan formå - i det nødvendige omfang - at oplyse sager, institutionen tager op af egen drift. Er sagerne ikke fuldt ud oplyst, er der risiko for krænkelse af parternes retssikkerhed. Denne risiko mener Landbrug & Fødevarer skal tages ganske alvorligt.

I denne sammenhæng er det ligeledes relevant at holde sig for øje, at institutionen i 2012 har et budget på 3 millioner kroner, hvilket gør en grundig prioritering af, hvilke sager institutionen kan gå ind i, nødvendig.

En række forhold bør konkretiseres og/eller eksemplificeres

Landbrug & Fødevarer finder, at der er behov for at konkretisere eller eksemplificere en række forhold i forbindelse med den indledende vurdering af sagerne i mæglings- og klageinstitutionen.

Saglig begrundelse og rimelig dokumentation

I afsnit 2.1.2.3. i bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at institutionen bør lægge følgende til grund for om en sag behandles: "At sagen er væsentlig og underbygget, at der er en klar sammenhæng mellem den konkrete sag, der rejses, og virksomhedens aktiviteter, samt hvordan lignende sager behandles nationalt og internationalt. Hvorvidt en sag kan vurderes som væsentlig og underbygget, må bero på en konkret vurdering på baggrund af den forelagte dokumentation."

Landbrug & Fødevarer mener, der er et behov for at præcisere betydningen af "at sagen er væsentlig og underbygget". Dette kan enten ske via en nærmere definition eller eksempler på klager, som er væsentlige og underbyggede og klager, som ikke er det samt eksempler på sammenhæng og manglende sammenhæng mellem sagen og virksomhedens aktiviteter.

Det er i denne sammenhæng ligeledes vigtigt, at Danmark er med til at sikre, at der findes et effektivt forum for udveksling af erfaringer mellem de nationale kontaktpunkter, samt at Danmark deltager aktivt i disse fora.

God tro

Ligesom det gør sig gældende ovenfor, savner Landbrug & Fødevarer en definition af "god tro" særligt for indklagede. Alternativt kan der skabes klarhed overbegrebet ved f.eks. at give en række eksempler på, hvad det vil sige at handle i god tro i relation til overtrædelser der er relevante i forhold til OECD's retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Fuldmagt

Lovforslaget åbner op for, at en tredjepart kan repræsentere en part, hvis der forelægges dokumentation f.eks. i form af en fuldmagt. I den sammenhæng er det relevant, at en dansk mæglings- og klageinstitution stiller et minimumskrav til, hvad der i denne sammenhæng er tilstrækkelig dokumentation.

Due diligence

Omkring due diligence lægges der i anbefalingerne vægt på, at der vil blive taget positivt hensyn til de indklagede virksomheder, der arbejder systematisk med due diligence. Det er dog Landbrug & Fødevarers oplevelse, at der kun er få virksomheder i Danmark, som arbejder systematisk med due diligence i relation til CSR.

I den forbindelse er det meget centralt, at mæglings- og klageinstitutionen hurtigst muligt udarbejder vejledningsmateriale på området.

Krænkelser hos virksomhedernes forretningsforbindelser

Af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser "Til § 3" fremgår det, under hvilke forudsætninger klager om krænkelser begået hos danske virksomheders forretningsforbindelser indledningsvis vurderes. I den forbindelse anerkender Landbrug & Fødevarer, at virksomheder hjemhørende i Danmark skal være årsag til eller betydelig medvirkende til en overtrædelse før mæglings- og klageinstitutionen tager sagen op. I den forbindelse mener Landbrug & Fødevarer dog, at der er brug for en præcisering og/eller af eksemplificering af, hvad "betydelig medvirken" indebærer. Det samme gør sig gældende i relation til "*betydelige overtrædelser af retningslinjerne*", som vurderes i forhold til overtrædelser, der kan "*knyttes direkte til virksomhedens aktiviteter, produkter eller serviceydelser*".

I denne forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at der er behov for at lægge betydelig vægt på den størrelse og indflydelse virksomheden hjemhørende i Danmark har hos forretningsforbindelsen, samt - som det nævnes - den kontraktlige relation og f.eks. de leverandørkrav den danske virksomhed stiller i den sammenhæng.

Kommentarer til selve sagsforløbet

Derudover foreslås en række justeringer:

Tidsfrister

Af lovforslaget fremgår det, at der vil blive fastsat bindende tidsfrister for mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling. Overordnet mener Landbrug & Fødevarer at sagsbehandlingsforløbet af hensyn til begge parter max bør strække sig over 9 måneder.

Afklaring af konflikt

I starten af det skitserede sagsforløb opfordres parterne til inden for en på forhånd fastsat tidsramme selv at løse sagen. I virkeligheden er det hermed også først her, at det afgøres, om der er tale om en reel konflikt mellem parterne.

Vælgte man i stedet at stille det som en betingelse for en henvendelse til mæglings- og klagemekanismen, at klageren allerede havde kontaktet den indklagede virksomhed forud for klagen til nævnet, ville man spare tid. En sådan betingelse er endvidere f.eks. i overensstemmelse med de klagebetingelser, som Forbrugerklagenævnet stiller. Her er betingelsen formuleret således:

" Før du kan klage til Forbrugerklagenævnet, skal du klage til den erhvervsdrivende. Den erhvervsdrivende skal have mulighed for at undersøge problemet og afhjælpe det, hvis det er muligt. Hvis du ikke kan blive enig med den erhvervsdrivende om en løsning, kan du klage til Forbrugerklagenævnet."

Parternes egen løsning

Af § 8 i lovforslaget fremgår det, at Mæglings- og klageinstitutionen tidligt i forløbet vil opfordre parterne til selv at finde en løsning. I denne forbindelse bør risikoen for et evt. magtmisbrug eller anklage herom mellem to ulige parter overvejes nøje. Risikoen for uhensigtsmæssig sagsgang opstår, fordi parterne opfordres til selv at prøve at løse en uoverensstemmelse uden, at denne dialog overvåges. Det bør på den baggrund overvejes, om den indklagede part skal tilbydes bisidder, samt hvordan klageren beskyttes.

Behov for spilleregler

Ligeledes kan det være hensigtsmæssigt at opstille en række "spilleregler" eller processuelle rammer; sådanne regler kunne inspireres af procesreglerne i det arbejdsretlige system, der også omfatter mæglingstiltag og fagspecifikke hensyn.

Såfremt de processuelle regler ikke er gennemarbejdede, kan man forestille sig en række uheldige scenarier, fordi parternes handlinger kan påvirke sagsbehandlingen negativt. Man kan f.eks. forestille sig økonomiske sanktioner, som kan henføres til klageren eller arbejdskonflikter.

Incitamentstruktur i sagsbehandlingen

Det er meget vigtigt, at anbefalingerne forholder sig nærmere til den udfordring, at der er tale om en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution. I kraft heraf har institutionen ikke direkte sanktionsmuligheder overfor parterne, hverken i relation til afgørelsen eller, såfremt den ene part modvirker behandlingen i nævnet.

Set i det lys, er det vigtigt at holde fokus på, at sagsbehandlingen rummer en incitamentstruktur, som motiverer parterne til at sikre fremdrift i processen. I denne sammenhæng kan konkrete værktøjer og rådgivning i problemløsningen være et incitament for parterne.

Udtalelsen

Der bør udarbejdes skabeloner for mæglings- og klageinstitutionens endelige udtalelser, uanset om der fremsættes kritik, gives henstillinger samt i øvrigt fremsættes et syn på sagen. Dermed sikres en ensartet kommunikation fra institutionen. En sådan skabelon skal forholde sig til sprogbrug, detaljeringsgraden i beskrivelsen af klagen og sagsbehandlingsforløbet, konklusionen samt de anbefalingerne nævnet giver parterne.

Det er ligeledes centralt, at institutionens anbefalinger har et højt fagligt niveau, der forpligter virksomhederne til at efterkomme institutionens henstillinger ad frivillighedens vej.

2. Ændring af Årsregnskabsloven

Lovforslaget om at ændre Årsregnskabslovens stilles med det formål at styrke danske virksomheders indsats i forhold til menneskerettigheder og klima yderligere. Det formål bakker Landbrug & Fødevarer fuldt ud op om, men er samtidig kritisk overfor at dette vil gøres via en stramning af Årsregnskabslovens § 99 a.

Landbrug & Fødevarer bakker derimod op om, at lovforslaget omfatter understøttende initiativer, der skal understøtte virksomhedernes arbejde med rapporteringen. Disse initiativer er altid vigtige og vil skubbe på en positiv udvikling i retning af bedre og mere omfattende rapportering.

Landbrug & Fødevarer finder på følgende baggrund ikke begrundelse for at ændre Årsregnskabslovens § 99 a, så virksomhederne fremadrettet udtrykkeligt skal rapportere om temaerne: Menneskerettigheder og klima.

Et fundamentalt brud på de eksisterende kriterier

Landbrug & Fødevarer bakker op om, at de store danske virksomheder rapporterer om CSR ud fra de eksisterende kriterier. De eksisterende kriterier sætter rammene for den form rapporteringen skal have, men ikke for hvilke emner eller temaer rapporteringen skal omhandle. Det er naturligt, fordi det er individuelt, hvilke temaer, det er relevant for den enkelte virksomhed, at tage op.

Landbrug & Fødevarer finder derfor, at lovforslaget om at ændre § 99 a i Årsregnskabsloven fundamentalt ændrer rammene for virksomhedernes rapportering om CSR, samt at lovforslaget kan risikere at påvirke den ellers positive udvikling i rapporteringerne, negativt. Det skyldes, at virksomhederne udtrykkeligt skal fokusere på bestemte temaer frem for at koncentrere sig om det, der er mest relevant for forretningen.

Samtidig kan den foreslåede fundamentale ændring af Årsregnskabsloven starte en udvikling, hvor det ikke bare er menneskerettigheder og klima, som virksomhederne bliver tvunget til at rapportere om, senere kan andre aktuelle politiske temaer tilføjes listen.

Fleere krav betyder flere omkostninger forbundet med rapporteringen

Ifølge lovforslaget vurderer CKR, at virksomhedernes administrative byrder ved lovforslaget vil være små, men erfaringer fra tidligere evalueringer af Årsregnskabslovens § 99 a har vist, at virksomhederne har vurderet deres reelle tidsforbrug til 7-8 gange større, end det var forventet, inden loven blev indført. I den kontekst bør hensynet til virksomhedernes administrative byrder forbundet med lovforslaget ikke negligeres.

Relevans

Det er problematisk at stille krav om, at alle virksomhederne skal forholde sig til bestemte temaer, uanset om de er centrale for virksomheden. At fremhæve nogle områder frem for andre, giver et forkert signal om at menneskerettigheder og klima er vigtigere end andre områder inden for CSR. Virksomheder er meget forskellige, og derfor vil de politikker og tiltag virksomhederne igangsætter på CSR-området være forskellige. Hver virksomhed vælger sine aktiviteter på baggrund af de udfordringer den enkelte virksomhed møder, der hvor den har sine aktiviteter.

Derfor er det relevant at spørge, hvem en tvungen rapportering om menneskerettigheder og klima er gavnlig for? Vi mener hverken den er gavnlig for virksomhederne eller rapporteringen. Særligt set i lyset af, at CKR i lovforslaget antager: "...at en stor del af de virksomheder, der har aktiviteter, som kan relateres til menneskerettigheder eller klimapåvirkning, allerede under den gældende regulering redegør herfor i redegørelse for samfundsansvar."

Der er en positiv udvikling i gang

Landbrug & Fødevarer lægger yderligere vægt på, at der ifølge Erhvervs- og Selskabsstyrelsens evaluering af lovkravet sker en positiv udvikling i rapporteringen omkring miljø og klima samt menneskerettigheder. Således er det ifølge evalueringen af rapporteringerne 89 pct. af virksomhederne, som i 2010 rapporterede om miljø og klima. Evalueringen fremhæver ligeledes, at "der er en signifikant stigning i antallet af virksomheder, der rapporterer om handlinger inden for menneskerettigheder (38 pct. mod 16 pct. i 2009)."

På den baggrund vil Regeringen med en smule tålmodighed nå sit mål om at sikre, at "endnu flere" virksomheder vil rapportere om menneskerettigheder og klima uanset om lovforslaget gennemføres. Landbrug & Fødevarer ser, på baggrund den meget positive udvikling, som foregår omkring de store danske virksomheders rapportering om samfundsansvar, ikke nogen begrundelse for at skærpe lovkravet.

Dette synspunkt understreges yderligere i evalueringen, hvor det hedder: "CBS' undersøgelse af 2. års rapportering om samfundsansvar viser, at der på en række områder er sket signifikante forbedringer af rapporteringspraksis. I løbet af de to år lovkravet har eksisteret, er der 50 pct. af virksomhederne, der rapporterer om samfundsansvar for første gang. Flere virksomheder rapporterer om både politik, gennemførelse og resultater, og der er bedre konsistens mellem oplysningerne. Virksomhederne rapporterer også om flere emner og flere virksomheder anvender internationale standarder som grundlag for deres arbejde med og rapportering om samfundsansvar. Samtidig har lovkravet bidraget til, at store ikke-børsnoterede selskaber begynder at nærme sig de børsnoterede selskabers niveau for kvalitet i rapporteringen af samfundsansvar."

Landbrug & Fødevarer uddyber naturligvis gerne de ovenstående bemærkninger, hvor der er behov for det.

Med venlig hilsen

Anne-Marie Hansen
seniorkonsulent

Erhvervspolitisk afdeling

D 33394632
M 26256593
E amh@lf.dk

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Sagsnr. 11-3
Vores ref. MLK/pmrr/lgy
Deres ref.

Sendes kun pr. e-mail til Christina Skagen, cwg@eogs.dk.

Den 24. januar 2012

Høringssvar til Udkast til Forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

LO har gennem Rådet for Samfundsansvar modtaget høring af Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar).

I henhold til jeres mail af 22. december 2011, fremsendes hermed LO's høringssvar til "Udkast til Forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd".

LO har gennem Arbejderbevægelsens Erhvervsråd været repræsenteret i Rådet og deltaget aktivt i den bredt sammensatte arbejdsgruppe, der har udformet anbefalingerne i forhold til en mæglings- og klagemekanisme, som førte til at rådet i oktober 2011, anbefalede regeringen, at der blev etableret et nævn for OECD's retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Baggrunden for anbefalingerne var dels skærpede anbefalinger fra FN og OECD for ansvarlig virksomhedsadfærd, dels den kritik det danske OECD-kontaktpunkt, i lighed med en række andre landes kontaktpunkter, blev genstand for i efteråret 2010.

LO er enige i formålet med lovforslaget, således at der oprettes en ikke-retslig mæglings- og klageinstitution, som beskrevet i § 1-12 og bemærkningerne med den skitse-rede sammensætning, uafhængighed og placering samt det brede bedømmelsesgrundlag. En sådan mæglingsinstitution vil styrke mulighederne for hurtigt og effektivt at løse uoverensstemmelser om overtrædelser af internationale standarder og principper om global ansvarlig virksomhedsadfærd, jf. OECD's nye Retningslinjer for Multinationale virksomheder fra juni 2011.

Lovforslaget lægger sig tæt op af anbefalingerne fra oktober 2011 udarbejdet af den bredt sammensatte arbejdsgruppe, og i bemærkningerne fremgår det blandt andet, at mæglings- og klageinstitutionen sammensættes af fem medlemmer: en formand, et sagkyndigt medlem og tre organisationsrepræsentanter, der alle udpeges af ministeren. Konkret foreslår rådet, at organisationsrepræsentanterne udpeges efter indstilling fra DI, LO og 92-gruppen, hvilket LO støtter.

Sammensætningen skal sikre, at mæglings- og klageinstitutionen kan arbejde hurtigt og effektivt. LO er ligeledes enige i rådets anbefalinger om, at institutionen skal være uafhængig af det politiske rum, men at det administrative ansvar fremadrettet kan

varetages i Erhvervsstyrelsen, der ligeledes er sekretariat for Rådet for Samfundsansvar.

Lovforslagets indhold og bemærkninger beskrivelse af selve sagsbehandlingen, hvilke sager der kan behandles, bedømmelsesgrundlag og en virksomheds nødvendige omhu (due diligence), er centrale elementer i en ny mægling- og klageinstitutionen, der følger anbefalingerne fra OECD og støttes af LO.

LO hæfter sig i denne forbindelse ved lovforslagets § 3 stk. 1 og de almindelige bemærkninger, som præciserer, at OECD's retningslinjer for Multinationale Virksomheder er et vigtigt udgangspunkt, fordi retningslinjerne er en internationalt anerkendt referenceramme for virksomheders globale ansvarlighed, der indarbejder en række internationale standarder og principper, herunder FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv (UN Guiding Principles).

Det indebærer, at ikke kun staterne, men også virksomheder, skal respektere og efterleve retningslinjerne og udvise rettidig/nødvendig omhu (due diligence) med hensyn til at håndtere risici for alvorlige krænkelser. Samtidig skal de sørge for, at deres underleverandører også undgår at krænke retningslinjerne.

LO deler også formålet om at styrke danske virksomheders indsats og rapportering i forhold til menneskerettigheder yderligere. Tilsvarende gælder indsats og rapportering om miljø/klima, som det er fremhævet i § 14 stk. 3 om ændringerne i årsregnskabsloven og de udtrykkelige indholdskrav til redegørelsen.

LO finder dog, at lovforslaget udtrykker sig uklart, idet man får indtryk af, at begrebet samfundsansvar indsnævres. Vi finder det vanskeligt at forstå, hvorfor virksomhedernes indsats og rapportering om politikker vedrørende arbejdstagerrettigheder og antikorruption ikke tillægges samme vigtighed, især når det gælder aktiviteter udenfor landets grænser – f.eks. i udviklingsområder med svag og utilstrækkelig myndighedsindsats. Ligeledes er udtrykket klima ikke dækkende for alle relevante miljømæssige forhold, som en virksomhed bør forholde sig til.

LO skal på den baggrund foreslå, at virksomhedernes indsats og rapportering vedrørende samfundsansvar tager udgangspunkt i OECD's retningslinjer i hele deres bredde uden indsnævring i forhold til arbejdstagerrettigheder og antikorruption, som fordrer stor opmærksomhed særligt i mindre udviklede lande. Det vil endvidere bringe loven i overensstemmelse med grundlaget for FN's Global Compact, der omfatter ti principper indenfor de fire emner: menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø/klima og anti-korruption.

LO vil i denne sammenhæng gerne minde om, at rådet enstemmigt opfordrede regeringen til at følge OECD's anbefalinger omkring vejledninger og værktøjer til virksomheder, erfaringsudveksling mellem nationale OECD kontaktpunkter, opmærksomhedskampagne, peer review og evaluering, hvilket er vigtige elementer og anbefales indarbejdet i lovforslaget. Diverse initiativer der kan fremme viden, indsigt og oplysning om disse nye retningslinjer er yderst velkomne, og LO deltager gerne aktivt heri.

Med baggrund i indhøstede virksomhedserfaringer på forebyggelsesområdet kan der udvikles og formidles værktøjer og viden samt vejledning af mere generel karakter

om samfundsansvar til danske virksomheder. Her bør arbejdsmarkedets parter ind-
drages evt. på brancheplan.

Et andet vigtigt element, er den såkaldte peer review-proces. Budskabet er, at nationa-
le kontaktpunkter bør engagere sig i fælles peer learning-aktiviteter, herunder hori-
sontale tematiske peer reviews og frivillige peer-evalueringer. Kapacitetsopbygning
på tværs af landegrænser er værdifulde, og f.eks. velfungerende nationale kontaktpunkter
kan give støtte og erfaringer til andre nationale kontaktpunkter. Dette aspekt i
lovforslaget og bemærkningerne er ikke fremhævet, men skal efter LO's opfattelse
prioriteres og medtages. Disse kan efterfølgende uddybes i de nærmere regler for
mæglings- og klageinstitutionens virksomhed.

LO skal endvidere opfordre til, at der indbygges en revisionsbestemmelse i lovgiv-
ningen, som kunne tage udgangspunkt i de evalueringer, der er anbefalet at gennem-
føre – første gang efter to år.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Knuppert

Red Barnet
Save the Children Denmark

**ERHVERVS- OG
SELSKABSSTYRELSEN**

Att.: Fuldmægtig Christina Skagen
Erhvervscenteret
Kampmannsgade 1
1780 København V

23.01.2012

**RED BARNETS HØRINGSSVAR: UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
MÆGLINGS- OG KLAGEINSTITUTIONEN FOR ANSVARLIG
VIRKSOMHEDSADFÆRD**

Red Barnet ser generelt regeringens udkast til lovforslag om en ny Mæglings- og klageinstitution som en klar styrkelse i forhold til det eksisterende OECD-kontaktpunkt, der har vist sig for svagt og utilstrækkeligt til, at Danmark kan indfri de nationale forpligtelser, den danske stat er pålagt i relation til OECD retningslinierne for god virksomhedsadfærd. Red Barnet ser det samtidig som positivt, at lovforslaget lægger sig op ad Rådet for Samfundsansvars anbefalinger til regeringen.

Lovforslaget er dog ikke uden svagheder. Red Barnet tilslutter sig her fuldt ud det høringssvar, den samlede 92-Gruppe har fremsendt for så vidt angår styrker såvel som svagheder ved lovforslaget – og for så vidt angår vigtigheden af at fastholde styrkerne og rette op på svaghederne i det endelige lovforslag.

Herudover har Red Barnet følgende børnespecifikke kommentarer:

1. Det er væsentligt i lovforslaget konsekvent at skelne mellem menneskerettigheder og børnerettigheder

Danske virksomheder i Danmark og udlandet påvirker realiseringen af børns rettigheder – de særlige rettigheder, som FN's Børnekonvention tildeler alle børn i alle lande, og som Danmark qua sin underskrift og ratificering af denne konvention er forpligtet i forhold til. Når børn har særlige rettigheder, skyldes det, at børn er særligt sårbare individer - og Børnekonventionen rækker derfor ud over FN's Menneskerettighedskonvention. I forhold til den nye Mæglings- og klagemekanisme træder Børnekonventionen eksempelvis i kraft i forbindelse med arbejdstagerrettigheder – blandt andet omkring særlige hensyn til unge

medarbejdere (16-18 år) på arbejdspladsen og omkring børnearbejdsproblematikken, der let kan blive relevante arbejdsområder for den nye Mæglings- og klageinstitution.

Børnearbejde defineres til illustration som arbejde, der er ulovligt for børn, fordi det er skadeligt eller farligt for barnet, eller hindrer dets uddannelse. Den gængse anbefaling udstukket af diverse OECD konventioner, er, at barnet umiddelbart skal fjernes fra det ulovlige arbejde. Det skal barnet også – men Børnekonventionen tilsiger desuden, at enhver beslutning vedrørende barnet, skal tages med udgangspunkt i ”Barnets Bedste”. Og mens en umiddelbar fyring er den lette løsning for virksomheden, er den oftest kun til barnets fordel, hvis virksomheden agerer socialt ansvarligt og sikrer barnet og dets familie et værdigt alternativ - så som at opretholde familieindtægten (tilbyde jobbet til en voksen slægtning) og sikre, at barnet kommer i skole.

UN Global Compact er opmærksom på de talrige udfordringer, der relaterer sig til børns rettigheder og virksomhedernes sociale ansvar i forhold til at bidrage til realisering af disse. UN Global Compact barsler derfor aktuelt i samarbejde med Save the Children International og UNICEF med et særprincip om virksomheders ansvar for børns rettigheder. Det er derfor Red Barnets klare anbefaling, at også lovforslaget om den nye danske Mæglings- og klagemekanisme, i lighed med fremtidige CSR-relaterede lovforslag, skal tænke børnene ind fra starten.

Et konkret sted i lovteksten, denne skelnen med fordel kan indføres, er i Bemærkninger til Lovforslaget 1.1., første afsnit, hvor der i ordlyden ”*Forslaget er et led i udmøntningen af regeringens målsætning om, at Danmark er i front, når det gælder virksomheders globale ansvarlighed i relation til arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korruption*” bør indføres et ”herunder børns særlige rettigheder” i parentes efter menneskerettighederne. Det samme gælder eksempelvis under 2.1.2.5 Nødvendig omhu på side 13, første afsnit og under 2.2.2. Lovforslagets indhold, første afsnit. Red Barnet anbefaler overordnet, at ordlyden på dette punkt konsekvent rettes gennem hele lovforslaget.

2. Lovforslaget skal sikre, at den nødvendige børnerettighedsfaglige ekspertise er til stede hos Mæglings- og Klageinstansen, når denne behandler konkrete sager vedrørende børn

I forlængelse af ovenstående og for at sikre, at lovforslaget er i overensstemmelse med relevante gældende FN konventioner og OECD retningslinier, er det Red Barnets klare indstilling, at lovforslaget skal sikre, at den nødvendige børnerettighedsfaglige ekspertise til enhver tid er til stede hos Mæglings- og Klageinstansen, når og hvis denne behandler konkrete sager vedrørende børn. Det nuværende lovforslag gør sig ingen overvejelser af denne art, og Red Barnet anbefaler, at det i lovforslaget indskrives, hvordan man i konkrete

sager vil sikre systematisk inddragelse af den nødvendige børnefaglige ekspertise – disse overvejelser bør eksempelvis indsættes i Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger 2.1.2.1. Mæglings- og klageinstitutionens sammensætning og placering og 2.1.2.4. Mæglings- og klageinstitutionens bedømmelsesgrundlag, samt i bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, stk. 4 og 5.

3. Mæglings- og klageinstitutionens sammensætning bør ikke afgøres af tre navngivne organisationer

Det fremgår af punkt 2.1.2.1 i bemærkninger til § 1 stk. 4 i udkastet til lovforslag, at Rådet for Samfundsansvar foreslår, at organisationsrepræsentanterne udpeges efter indstilling fra DI, LO samt 92-gruppen. Det er Red Barnets klare opfattelse, at organisationsrepræsentanterne i stedet bør udpeges efter indstilling fra henholdsvis arbejdsgiverorganisationer, arbejdstagerorganisationer og folkelige organisationer, da det ikke er hensigtsmæssigt for institutionens uafhængighed, at tre navngivne organisationer fast indstiller organisationsrepræsentanterne. Det gælder specifikt på børnerettighedsområdet, da Red Barnet er en af de folkelige organisationer, der har valgt kun at have observatørstatus i 92 Gruppens CSR-udvalg, og derfor ikke vil være stemmeberettiget i gruppens indstillinger.

Red Barnet står selvfølgelig til rådighed, hvis der er spørgsmål til indeværende høringssvar, ligesom vi gerne stiller vores børnefaglige ekspertise til rådighed ved udformningen af konkrete formuleringer i lovforslaget, der medtænker børnenes rettigheder – styrelsen er i så fald velkommen til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen,

Neel Gammelgård
CSR Program-koordinator
Mobil: 2939 6759

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Att: Christina Skagen

DATO/REFERENCE
11-01-2012/ kimro

JOURNALNUMMER
2006-00-820/0001

DERES REFERENCE / JOURNALNUMMER
Christina Skagen

Roskilde Universitet har ikke nogen bemærkninger til lov om Mæglings- og klageinstitutionen.

Venlig hilsen

Kim Rosenqvist
Specialkonsulent
Fællesadministration – FIT
Roskilde Universitet

Christina Gehring Skagen

Fra: Kirsten Fly Malling [kfm@sdu.dk]

Sendt: 9. januar 2012 16:13

Til: Christina Gehring Skagen; Ole Kirkelund (EOGS)

Cc: Jens Oddershede; Jacob Schmidt; Bjarne Graabech Sørensen; Merete Ruager; Steen Kærn Christiansen; Jørgen Schou; journal mailbox

Emne: Høring af Lov om Mægling- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Syddansk Universitets j.nr. 242-2011.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har ved e-mail af 21. december 2011 anmodet universitetet om evt. bemærkninger til ovenstående udkast til lovforslag.

Syddansk Universitet har ingen bemærkninger til udkastet.

På rektors vegne

Jørgen Schou

Kontorchef, Ledelsessekretariatet

Tlf. 6550 1040
Mobil 6011 1040
Fax 6550 1090
Email js@sdu.dk
Web <http://www.sdu.dk/ansat/js>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Campusvej 55 · 5230 Odense M · Tlf. 6550 1000 · www.sdu.dk

22. januar 2012

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
cwg@eogs.dk
oki@eogs.dk

Foreningen Verdens Skoves bemærkninger til udkast til forslag til lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har offentliggjort et udkast til forslag til lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd, med mulighed for at indsende høringssvar. Nedenfor følger foreningen Verdens Skoves bemærkninger til lovforslaget. Verdens Skove har ved afgivelsen af sit høringssvar inddraget god praksis fra andre administrative klageorganer og lignende organisationer.

Verdens Skove kan generelt tilslutte sig de bemærkninger, som fremgår af 92-gruppens høringssvar.

1. Baggrund

Med lovforslaget oprettes en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd, som afløser det eksisterende danske OECD kontaktpunkt for multinationale virksomheder. Lovforslaget indfører en lovregulering af behandlingen af klager over danske virksomheders brud på OECD's retningslinier for multinationale virksomheder. Lovforslaget regulerer desuden mæglings- og klageinstitutionens sammensætning og placering samt formelle regler for fremgangsmåde og tidsfrister for sagsbehandlingen. Endelig styrker lovforslaget årsregnskabslovens krav til virksomheders rapportering om samfundsansvar.

Verdens Skove anbefaler, at mæglings- og klageinstitutionen evalueres efter to år for at sikre, at institutionen fungerer effektivt og til stadighed er førende indenfor fremme af god virksomhedsskik.

Verdens Skoves høringssvar vedrører:

- Placering og uafhængighed (punkt 2)
- Stedlig kompetence (punkt 3)
- Udpegelse af medlemmer og kvalifikationskrav (punkt 4)
- Formandens inhabilitet (punkt 5)
- Vurdering af mæglingens egnethed (punkt 6)
- Tidsfrister (punkt 7)
- Pligt til at medvirke til sagens oplysning (punkt 8)
- Udvikling af god virksomhedsskik (punkt 9)
- Opfølgning (punkt 10)
- Afbrydelse af forældelsesfrist og genoptagelse (punkt 11)
- Årsberetning (punkt 12)
- Årsregnskabsloven (punkt 13)

2. Placering og uafhængighed

I henhold til lovforslagets § 1 opretter Erhvervs- og Vækstministeren mæglings- og klageinstitutionen. Lovforslagets §2 specificerer ydermere, at Erhvervsstyrelsen sekretariatsbetjener mæglings- og klageinstitutionen. Ifølge lovforslagets § 11 har Erhvervs- og Vækstministeren kompetence til at fastlægge de nærmere regler for mæglings- og klageinstitutionen, herunder regler om sagsbehandling.

Verdens Skove finder, at mæglings- og klageinstitutionens materielle og formelle uafhængighed bør styrkes ved i højere grad at løsrive institutionen fra politisk ledede organisationer. Det forekommer således paradoksalt, at lovforslagets § 1 på den ene side fastslår, at institutionen er uafhængig. På den anden side fremgår det af lovforslaget, at mæglings- og klageinstitutionen oprettes af Erhvervs- og vækstministeren, har sekretariat hos Erhvervsstyrelsen og får sin forretningsorden fastlagt af Erhvervs- og vækstministeren.

Verdens Skove henviser i den forbindelse til Persondatalovens §55, stk. 4, som fastslår, at Datatilsynet har kompetence til selv at vedtage sin forretningsorden.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at mæglings- og klageinstitutionen sekretariatsbetjenes af en uafhængig institution,
- at mæglings- og klageinstitutionen selv bør have mandat til at kunne vedtage sin forretningsorden, og
- at lovforslagets § 1, stk. 1 slettes, således at mæglings- og klageinstitutionen oprettes direkte ved lov.

3. Stedlig kompetence

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 5, at en sag som udgangspunkt skal behandles af kontaktpunktet i det land, hvor en overtrædelse er sket. Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd kan dog beslutte selv at behandle en sag, hvis det vurderes, at kontaktpunktet i det pågældende værtsland ikke lever op til OECD's proceduremæssige vejledning for kontaktpunkter.

En klage fra en dansk organisation over en dansk virksomheds adfærd i et andet OECD land vil derfor som udgangspunkt skulle afvises af mæglings- og klageinstitutionen. Det kan medføre store udgifter for en virksomhed at skulle medvirke i en sag ved et udenlandsk kontaktpunkt, og for en dansk klager kan det være økonomisk uoverkommeligt at medvirke i en sag.

Ligeledes bør en klage, som vedrører en dansk virksomheds generelle adfærd i flere lande, kunne behandles i Danmark. Flere hensyn begrundet dette. For det første bør det være muligt for en klager at indgive én klage vedrørende samme virksomhed, og for det andet kan det understøtte klagers argument om, at netop fordi virksomhedens adfærd finder sted i flere lande, er det udtryk for en generel praksis hos virksomheden og ikke en "ene hændelse".

Verdens Skove (tidligere Nepenthes) sendte for eksempel en sag til det tidligere danske OECD kontaktpunkt over tømmervirksomheden Dalhoff Larsen og Hornemanns (DLH) overtrædelse af OECD's retningslinier for multinationale virksomheder. Sagen vedrørte DLH's generelle virksomhedsadfærd, og som eksempel blev fire landeeksempler inddraget i klagen. Et af disse lande, Brasilien, er et OECD land. Lovforslagets nuværende formulering og det tidligere danske kontaktpunkts praksis medfører, at de elementer, som vedrører Brasilien, skulle udskilles fra resten

af klagen, oversættes til portugisisk og behandles ved det Brasilianske kontaktpunkt. Både klager og indklaget ville i denne sag have haft betydelige udgifter til transport mellem Danmark og Brasilien, og formentlig ville det være nødvendigt at anvende en tolk i forbindelse med møderne ved Brasiliens kontaktpunkt. Ydermere var det netop klagers argument, at forholdene foregik i flere lande og derfor var udtryk for virksomhedens generelle praksis.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at mæglings- og klageinstitution skal behandle en sag, hvis både klager og indklaget virksomhed eller organisation er hjemmehørende i Danmark, og
- at mæglings- og klageinstitution skal behandle en sag mod en virksomhed eller organisation hjemmehørende i Danmark, hvis klagen vedrører generelle forhold, som er foregået i flere lande.

4. Udpegelse af medlemmer og kvalifikationskrav

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1 stk. 5, at Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler for udnævnelse af mæglings- og klageinstitutionens medlemmer og medlemmernes kvalifikationer. Endvidere fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at Rådet for Samfundsansvar anbefaler, at mæglings- og klageinstitutionen sammensættes af 5 medlemmer, en formand, et sagkyndigt medlem, og tre organisationsrepræsentanter, som udpeges efter indstilling fra DI, LO og 92-gruppen.

En forudsætning for at mæglings- og klageinstitutionen kan opnå autoritet og respekt omkring sin virksomhed er, at institutionen er i stand til at tilbyde professionel mægling, og at institutionens udtalelser er baseret på faglig ekspertise frem for politiske interesser.

Det tidligere danske OECD kontaktpunkt oplevede store vanskeligheder med at behandle sager, hovedsagligt fordi kontaktpunktets medlemmer ikke besad den nødvendige faglige viden til at kunne vurdere en given sags indhold i forhold til OECD's retningslinier for multinationale virksomheder.

Ligeledes er en forudsætning for at opnå et for parterne tilfredsstillende mæglingsresultat, at en mægler besidder de nødvendige kvalifikationer til at udføre en mægling. En af årsagerne til, at det tidligere danske OECD kontaktpunkt var ude af stand til reelt at fuldføre en mægling var, at kontaktpunktets medlemmer forsøgte at udøve rollen som mæglere uden at besidde nogen kvalifikationer som mæglere.

For andre administrative klageorganer er det et lovkrav, at formanden skal være dommer eller have bestået en juridisk kandidatuddannelse. Dette gælder for eksempel for Folketingets Ombudsmand, Datatilsynet, Forbrugerombudsmanden og Ligebehandlingsnævnet.

Verdens Skove foreslår derfor,

- at regler for udnævnelse af mæglings- og klageinstitutionens medlemmer og medlemmernes kvalifikationer beskrives i lovtæksten,
- at mæglings- og klageinstitutionens formand skal have bestået en juridisk kandidateksamen,
- at mæglings- og klageinstitutionens øvrige medlemmer alle bør være sagkyndige med særlig viden om miljø, arbejdstagerrettigheder, menneskerettigheder eller virksomheders samfundsansvar, og

- at det indføres som et krav i lovteksten, at mæglings- og klageinstitutionens formand skal være uddannet mægler eller, at mæglingen forestås af professionelle mæglere.

5. Formandens inhabilitet

Det fremgår af lovforslagets § 8, at mæglings- og klageinstitutionens formand forestår mægling mellem parterne i en sag. Hvis det ikke lykkes parterne at finde en løsning gennem mægling foretager mæglings- og klageinstitutionen en egentlig undersøgelse af sagen, og på baggrund af undersøgelsen kan mæglings- og klageinstitutionen fremsætte sin opfattelse af en sag, udtale kritik og afgive henstillinger.

Et grundlæggende princip i mægling er, at mægleren skal være og fremstå neutral og upartisk i forhold til mæglingsparterne. En forudsætning for et godt mæglingsresultat er, at parterne har tillid til mægleren og føler sig trygge ved at tale åbent under mæglingen. For at kunne opnå parternes fortrolighed anbefales det generelt, at mægleren efter et endt mæglingsforløb ikke involverer sig yderligere i sagen hverken som advokat eller som dommer eller anden person, som skal træffe en afgørelse mellem parterne.

Det fremgår ligeledes af retsplejelovens § 279, at en retsmægler efter afslutningen af en retsmægling ikke må virke som dommer eller advokat under sagens fortsatte behandling.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at det præciseres i lovforslagets § 8, at såfremt mæglings- og klageinstitutionens formand fungerer som mægler i sagen, kan denne ikke medvirke i sagens videre forløb efter endt mægling.

6. Vurdering af mæglingens egnethed

Det fremgår af lovforslagets § 8 stk. 3, at mæglings- og klageinstitutionen kan tilbyde mægling mellem parterne, og at mæglingen kræver begge parter samtykke. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at mæglings- og klageinstitutionen vurderer, om parterne har deltaget konstruktivt i mæglingsprocessen. Endvidere fremgår det af lovforslagets § 4, at enhver kan indbringe en klage for mæglings- og klageinstitutionen på egne vegne eller på vegne af tredjemand.

For Verdens Skove er det essentielt, at enhver, som er bekendt med en overtrædelse af OECD's retningslinier for multinationale virksomheder, kan klage til mæglings- og klageinstitutionen, hvad enten der er tale om krænkelse af individers menneskerettigheder eller i situationer, hvor der ikke er en skadelidt person, f.eks. ved miljødelæggelser.

I visse situationer kan det imidlertid være vanskeligt for en part at indgå konstruktivt i en mæglingsproces, for eksempel på grund af manglende ejerskab til selve konflikten eller på grund af manglende kompetence hos parten.

En organisation, som klager over en dansk virksomheds medvirken til menneskerettighedskrænkelser i et andet land, kan for eksempel have vanskeligt ved at indgå konstruktivt i en mæglingsproces på vegne af de individer, hvis menneskerettigheder krænkes. Organisationen vil i sådan et tilfælde mangle ejerskab til konflikten, og vil derfor også være ude af stand til at vurdere, hvad der for de skadelidte er den bedste løsning ved mægling. Organisationen kan ikke desto mindre have en væsentlig interesse i, at mæglings- og klageinstitutionen behandler sagen.

Ligeledes vil en frivillig organisation kunne have vanskeligt ved at indgå konstruktivt i en mæglingsproces, hvis klagens kerne vedrører virksomhedens måde at drive forretning på. Den frivillige organisations bevæggrund for at indgive en klage kan ofte være konstateringen af, at virksomhedens metoder medfører menneskerettighedsovergreb og miljødeløggelser. Her kan organisationens frivillige medlemmer mangle den fornødne viden om virksomhedsledelse til at vurdere, hvad man realistisk kan stille af krav til en virksomheds forretningsmetoder, og om en virksomhed reelt er for uambitiøs i sin tilgang til at drive forretning. Et tilfredsstillende mæglingsresultat kan således være afhængigt af, at en uafhængig tredjepart giver en vurdering af virksomhedens forretningsmetoder. Dette medfører også, at en konstruktiv mæglingsproces kan være afhængig af, at der er ressourcer til at finansiere uafhængige vurderinger.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at der i lovforslagets § 8 stk. 3 tilføjes, at mægling kan tilbydes, såfremt mægler vurderer, at sagen er egnet til mægling mellem parterne.

7. Tidsfrister

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets §§ 8 og 11, at Erhvervs- og Vækstministeren skal fastlægge regler om sagsbehandlingstider, der sikrer en hurtig og effektiv behandling af hensyn til begge parter. Reglerne vil tage udgangspunkt i anbefalingerne fra Rådet for Samfundsansvar, som anbefaler en tidsramme på maksimalt 9 måneder fra indgivelse af en klage til sagens afslutning. Disse tidsfrister vil være bindende.

I sammenhæng med, at det i høringssvaret anbefales, at mæglings- og klageinstitutionen skal vedtage sin egen forretningsorden, mener Verdens Skove derfor at lovtæksten bør styrkes i forhold til at sikre en effektiv sagsbehandling indenfor rimelig tid.

Verdens Skove anbefaler derfor

- at der i lovforslagets § 8 tilføjes vejledende tidsfrister i henhold til anbefalingerne fra Rådet for Samfundsansvar.

8. Pligt til at medvirke til sagens oplysning

Ifølge lovforslaget kan et sagsforløb gennemløbe mægling og eventuelt en efterfølgende undersøgelse, såfremt sagen ikke kan løses mellem parterne og mæglings- og klageinstitutionen accepterer sagen efter forundersøgelse. I begge processer er det en nødvendighed, at begge parter medvirker til sagens fulde oplysning.

I henhold til Lov om ligebehandlingsnævnets § 5, kan sekretariatet anmode sagens parter om at medvirke til sagens oplysning indenfor en given tidsfrist. Hvis opfordringen ikke efterkommes, kan fastsættes en ny tidsfrist. Såfremt denne igen overskrides, kan nævnet beslutte at træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. En parts eventuelle tøvende adfærd i forhold til at medvirke til sagens fulde oplysning, kan således indgå i den samlede bedømmelse af sagen og eventuelt tillægges processuel skadevirkning.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at mæglings- og klageinstitutionen kan anmode sagens parter om at medvirke til sagens oplysning indenfor en på forhånd fastsat tidsfrist. Hvis en part ikke efterkommer anmodningen, fastsættes en ny tidsfrist. Hvis opfordringen til at svare ikke efterkommes,

kan mæglings- og klageinstitutionen beslutte at afgøre sagen på det foreliggende grundlag. Forsømmelse af pligten til at medvirke til sagens oplysning bør indgå i den samlede bedømmelse.

9. Udvikling af god virksomhedsskik

En central opgave for adskillige administrative organer, der fører tilsyn og behandler klager, er at udvikle god skik indenfor sit felt. Folketingets Ombudsmand udvikler god forvaltningsskik, Forbrugerombudsmanden udvikler god markedsføringsskik, og Datatilsynet udvikler god databehandlingsskik. Ved at udvikle god skik er disse organer med til at hæve beskyttelsesniveauet og fastlægge generelle standarder indenfor sit arbejdsområde. Derved opnår de større gennemslagskraft end ved klagebehandling alene.

Verdens Skove mener, at det bør indgå som en central opgave i mæglings- og klageinstitutionens virke at udvikle god virksomhedsskik. Mæglings- og klageinstitutionen bør således løbende udvikle standarder for, hvordan virksomheder inden for forskellige sektorer bedst varetager sit samfundsansvar og udviser nødvendig omhu (due dilligence).

Udviklingen af god virksomhedsskik bør ske baseret blandt andet på internationale principper om nødvendig omhu. For at gå forrest indenfor CSR er det nødvendigt, at mæglings- og klageinstitutionen baserer sine udtalelser på internationale principper om nødvendig omhu og er i stand til at udfylde meningen af principperne i den nationale kontekst. Det vil give Danmark mulighed for at gå forrest i udviklingen af CSR og kunne påvirke den internationale udvikling i en ambitiøs retning. Samtidig kan det hjælpe til at konkretisere begrebet "virksomheders samfundsansvar".

Udviklingen af god virksomhedsskik vil desuden tydeliggøre for lignende virksomheder, hvad der forventes af dem i lignende situationer og vil dermed styrke forudsigeligheden af systemet for virksomhederne.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at det fremgår af lovtæksten, at mæglings- og klageinstitutionen skal medvirke til at udvikle god virksomhedsskik.

10. Opfølgning

I Rådet for Samfundsansvars anbefalinger til en ikke-retlig mæglings- og klagemekanisme foreslås det, at mæglings- og klagemekanismen bør følge op på udtalelsen efter 1 år og komme med en ny udtalelse, der enten anerkender, at en virksomhed har levet op til nævnets anbefalinger, eller påpeger hvis, og i givet fald hvor, dette ikke er tilfældet.

Af lov om ligebehandlingsnævnet § 12 fremgår det, at Ligebehandlingsnævnet på en klagers anmodning og på dennes vegne skal indbringe en sag for domstolene, hvis nævnets afgørelser og forlig, som er indgået for nævnet, ikke efterleves.

Lovforslaget indeholder ikke nogen bestemmelser vedrørende opfølgning på aftaler indgået ved mægling eller udtalelser afgivet af mæglings- og klagemekanismen.

Når en sag er færdigbehandlet ved mæglings- og klageinstitutionen bør begge parter i en sag kunne stole på, at mæglings- og klageinstitutionen arbejder for at et mæglingsresultat følges, og at en

udtalelse fra mæglings- og klageinstitutionen respekteres. Det bør under ingen omstændigheder være klager, der skal sikre virksomhedens efterlevelse af et mæglingsresultat eller en udtalelse.

Hvis mæglings- og klageinstitutionen ikke følger op på afsluttede sager, vil det i princippet ikke have nogen konsekvens for parterne at ignorere et mæglingsresultat eller en udtalelse. På sigt kan det medføre, at mæglings- og klageinstitutionens autoritet og integritet udhules.

Det kan kræve væsentlige ressourcer for mæglings- og klageinstitutionen at følge op på sager løbende, men da det vil være mindst lige så byrdefuldt for klager at skulle igennem yderligere behandling af en sag, bør hensynet til klagers retsstilling veje tungere.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at der i lovforslaget tilføjes, at mæglings- og klageinstitutionen efter et år følger op på efterlevelsen af en mæglingsaftale indgået iht. § 8 stk. 3, og
- at der i lovforslaget tilføjes, at mæglings- og klageinstitutionen et år efter afgivelsen af en udtalelse iht. § 8 stk. 6 afgiver en ny udtalelse, der vurderer hvorvidt den oprindelige udtalelse er efterlevet.

11. Afbrydelse af forældelsesfrist og genoptagelse

Det fremgår af lovforslagets §7, at forældelsesfristen er fem år fra den dag, hvor den omstridte handling eller undladelse er ophørt.

Straffelovens § 94, stk. 5 definerer, hvornår en forældelse i straffesager afbrydes. Modsat straffeloven indeholder lovforslaget ikke en specifik bestemmelse om, hvornår forældelsesfristen ophører.

Det fremgår desuden af lovforslaget, at en sag kan genoptages, hvis der er sket væsentlige fejl i sagsbehandlingen, eller hvis der er kommet væsentlige nye oplysninger frem i sagen. Genoptagelse kan imidlertid ikke ske efter forældelsesfristens udløb.

Ligebehandlingsnævnet kan genoptage sager, hvis særlige grunde taler herfor, jf. § 10 i lov om Ligebehandlingsnævnet.

Verdens Skove finder det uhensigtsmæssigt, at der er fastsat en forældelsesfrist, uden at det er nærmere reguleret, hvornår og hvordan forældelsesfristen afbrydes. Desuden forekommer det besynderligt, at genoptagelse blandes sammen med fristen for at indbringe klager for mæglings- og klageinstitutionen.

Lovforslagets nuværende formulering stiller sagens parter væsentligt forskelligt i forhold til, hvornår sagen indbringes for mæglings- og klageinstitutionen. Hvis sagen indbringes lige efter den omstridte handling ophører kan sagen både behandles og genoptages. Indbringes en sag derimod fire år efter den omstridte handling ophører, vil sagsbehandlingstiden formentlig medføre, at der ikke er tid til at genoptage sagen.

Genoptagelse af en færdigbehandlet sag bør som altovervejende hovedregel ikke ske. Når sager genoptages bør det være fordi, at der er fremkommet væsentlige nye oplysninger i sagen, som medfører, at sagen med stor sandsynlighed ville få et andet udfald. Genoptagelse bør altså bruges til

at rette en klar fejl i den oprindelige sag. Der bør derfor ikke være en frist for genoptagelse af en sag.

Lovforslagets nuværende udformning kan desuden give en indklaget part et stærkt incitament til at forhale en sag med det formål at forebygge en senere genoptagelse.

Verdens Skove anbefaler, at der sker en adskillelse mellem forældelsesfrist og muligheden for at genoptage en sag. Såfremt fristen for at genoptage en sag fastholdes, bør forældelsesfristen som minimum afbrydes, så længe sagen behandles ved mæglings- og klageinstitutionen. Alternativt bør der fastsættes en selvstændig frist for genoptagelse, som begynder ved sagens afslutning.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at der til lovforslagets § 7 tilføjes et stk. 2 med følgende ordlyd: "forældelsesfristen afbrydes, når en klage indbringes for mæglings- og klageinstitutionen.",
- at mæglings- og klageinstitutionen genoptager sager, hvis der er sket væsentlige fejl i sagsbehandlingen eller hvis der er kommet væsentlige nye oplysninger frem, som klart ville føre til et andet resultat, og
- at genoptagelse ikke gøres afhængig af en tidsfrist.

12. Årsberetning

I Rådet for Samfundsansvars anbefalinger til en ikke-retlig mæglings- og klagemekanisme foreslås det, at mæglings- og klagemekanismen bør af levere en årlig beretning om arbejdet i nævnet til Rådet for Samfundsansvar.

Ligebehandlingsnævnet, Datatilsynet og Folketingets Ombudsmand har alle pligt til at afgive en årlig beretning, jf. Lov om Ligebehandlingsnævnet, Persondataloven og Lov om Folketingets Ombudsmand.

En årlig beretning vil kunne skabe øget synlighed om mæglings- og klageinstitutionens arbejde og vil kunne sikre transparens omkring institutionen.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at det i lovforslaget tilføjes, at mæglings- og klageinstitutionen en gang årligt offentliggør en beretning om sin virksomhed.

13. Årsregnskabsloven

Lovforslaget medfører en udbygning af årsregnskabslovens §99a, således at virksomheder, der redegør for samfundsansvar, udtrykkeligt skal inkludere oplysninger om virksomhedens politikker for respekt af menneskerettigheder og for at reducere klimapåvirkninger.

Verdens Skove finder, at bestemmelsen bør udvides, da miljøhensyn rummer væsentligt mere end klimapåvirkninger alene. En virksomheds klimapåvirkning er ikke nødvendigvis eneste potentielle miljøskadelige del af en virksomheds adfærd. For eksempel er det mindst lige så relevant for en tømmervirksomhed at redegøre for sine politikker for at mindske sin negative påvirkning af biodiversiteten.

Verdens Skove anbefaler derfor,

- at det i årsregnskabslovens §99a stk. 3 specificeres, at redegørelsen, udover at indeholde oplysninger om respekt for menneskerettighederne og reduktion af klimapåvirkning, også skal indeholde oplysninger om virksomhedens politikker vedrørende miljøfremmende tiltag.

Med venlig hilsen
Suzanne Rosenkilde Nielsen
Verdens Skove

Christina Gehring Skagen

Fra: Niels Dahl Thellufsen [ndt@adm.aau.dk]

Sendt: 23. januar 2012 14:35

Til: Christina Gehring Skagen

Cc: Ole Kirkelund (EOGS)

Emne: Svar på høring af Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar) (2011-080-00073)

Til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

Den 21. december 2011 modtog Aalborg Universitet nedenstående mail med udkast til lovforslag om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven i høring.

Aalborg Universitet har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen
Niels Dahl Thellufsen
Specialkonsulent
Aalborg Universitet
Ledelsessekretariatet
Fredrik Bajers Vej 5, Postboks 159
9100 Aalborg
E-mail: ndt@adm.aau.dk
Tlf.: 9940 9485

Fra: Christina Gehring Skagen [<mailto:CWG@eogs.dk>]

Sendt: 21. december 2011 11:04

Til: Christina Gehring Skagen

Emne: Høring af Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Hermed sendes udkast til lovforslag om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven i høring.

<<Lovforslag_Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd_høring.pdf>>
Forslaget om mæglings- og klageinstitutionen er et led i udmøntningen af regeringens målsætning om, at Danmark er i front, når det gælder virksomheders globale ansvarlighed overfor arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korruption.

Formålet med lovforslaget er således at oprette en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution, der hurtigt og effektivt kan løse uoverensstemmelser om overtrædelse af internationale standarder og principper om global ansvarlig virksomhedsadfærd, jf. OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.

Retningslinjerne beskriver, hvad der betragtes som ansvarlig virksomhedsadfærd i forhold til emner såsom menneskerettigheder, miljø, arbejdstagerrettigheder m.v. Mæglings- og klageinstitutionen kan behandle henvendelser vedrørende virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Erhvervs- og Vækstministeren fastsætter ved bekendtgørelse nærmere regler for mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, herunder regler om sagsbehandling og sammensætning.

Formålet med forslaget om ændring af årsregnskabsloven er at styrke danske virksomheders indsats i forhold til menneskerettigheder og klima yderligere. De foreslåede oplysningskrav vil skabe større åbenhed og dermed styrke blandt andre kunders, investorers, medarbejders, mediernes og lokalsamfundets muligheder for at forholde sig til virksomhedernes og investorernes arbejde med samfundsansvar, og særligt i forhold til menneskerettigheder og klimapåvirkning. Det vil skabe gevinster for samfundet som helhed, men også gevinster for den enkelte virksomhed.

Der foreslås med lovforslaget en udvidelse af årsregnskabslovens § 99 a vedrørende redegørelse for samfundsansvar til udtrykkeligt at omfatte redegørelse for virksomhedens politikker for at respektere menneskerettighederne samt politikker for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter.

Ændringen af årsregnskabsloven omfatter de virksomheder, der allerede er omfattet af

Til
Erhvervs- og Vækstministeriet
Slotholmsgade 10-12
1216 København K

92-gruppen

c/o CARE Danmark
Nørrebrogade 68 B, 2200 KBH N
Tlf: 35 245090 ell. 35 245091
e-mail: tdc@92grp.dk
Website: www.92grp.dk
Koordinator: Troels Dam Christensen

23. januar 2012

92-gruppens høringssvar - Udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

92-gruppen ser det generelt som positivt, at regeringens udkast til lovforslag vedr. en ny Mæglings- og klageinstitution lægger sig tæt op af de anbefalinger, som Rådet for Samfundsansvar har afleveret til regeringen.

Positive elementer i udkastet:

Udkastet til lovforslaget følger bl.a. Rådets anbefalinger på følgende områder, hvilket er positivt:

- 1) Mægling mellem parterne kræver begge parter samtykke. (§ 8 stk. 3)
- 2) Mæglings- og klageinstitutionens formand forestår mæglingen. (§ 8 stk. 3)
- 3) Mæglings- og klageinstitutionen foretager en egentlig undersøgelse af sagen, hvis:
a) Mæglings- og klageinstitutionen ikke tilbyder mægling, b) parterne ikke samtykker til mægling, c) der efter et mæglingsforsøg ikke lykkes parterne at finde en løsning, eller d) Der er tale om grove overtrædelser af OECD-guidelines for Multinationale selskaber. (§ 8 stk. 4)
- 4) Mæglings- og klageinstitutionen kan tage en sag op af egen drift. (Bemærkninger til § 3).
- 5) Mæglings- og klageinstitutionen kan genoptage sager, hvis der er sket væsentlige fejl i sagsbehandlingen eller der kommer væsentlige nye oplysninger frem i sagen. (Bemærkninger til § 10).
- 6) Mæglings- og klageinstitutionen sammensættes af 5 medlemmer, en formand, et sagkyndigt medlem, og 3 organisationsrepræsentanter, der udpeges efter indstilling fra DI, LO samt 92-gruppen. (Punkt 2.1.2.1.).
- 7) Mæglings- og klageinstitutionen kan modtage klage om alle virksomheder, uanset størrelse. (Punkt 2.1.2.4.).

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er et samarbejde mellem 22 danske miljø- og udviklingsorganisationer.
92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i hele verden.

92-gruppen består af: Afrika Kontakt, Amnesty, Care Danmark, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk International Bosætningservice, Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark, Det Økologiske Råd, FN-forbundet, Folkekirkens Nødhjælp, Greenpeace, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Landsforeningen for Økosamfund, Mellempolitisk Samvirke, Natur og Ungdom, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, U-landsforeningen Svalerne, U-landsorganisationen Iblis, VedvarendeEnergi, Verdens Skove, WWF Verdensnaturfonden, Dansk Røde Kors (observatør)

- 8) Virksomheders ansvar kan ikke afgrænses til et på forhånd defineret antal leverandører eller et specifikt led i leverandørkæden. (Punkt 2.1.2.5).
- 9) En virksomheds nødvendige omhu (due diligence) har en central betydning for Mæglings- og klageinstitutionens vurdering af uoverensstemmelsen. (Punkt 2.1.2.5.).
- 10) Regeringen vil bidrage til, at danske virksomheder kommer op på et niveau for samfundsansvar, der er i overensstemmelse med FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv og OECD's retningslinjer for Multinationale Selskaber. (Punkt 2.2.3).
- 11) Der fastsættes regler for mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, der sikrer en effektiv, hurtig og betryggende sagsbehandling. (Bemærkninger til § 11).
- 12) Mæglings- og klageinstitutionen behandler sager vedrørende overtrædelser af de til enhver tid gældende OECD's Retningslinjer for Multinationale Selskaber. (Bemærkninger til § 3).
- 13) Det vil blive fastsat, at mæglings- og klageinstitutionen kan tildele den ene eller begge parter i en sag bisidder. (Bemærkninger til § 11).

Det er vigtigt for 92-gruppen, at disse punkter forbliver i lovforslaget/loven.

Negative/utilstrækkelige elementer i udkastet:

Når dette er sagt, er der desværre også flere negative elementer i udkastet til lovforslaget, som 92-gruppen mener det er vigtigt, at regeringen ændrer på:

1) Formandens mandat og kvalifikationer

Det er først og fremmest vigtigt for 92-gruppen, at formanden for mæglings- og klageinstitutionen får det rette mandat og de rette kvalifikationer til at sikre, at institutionen fungerer optimalt. Har formanden ikke det rette mandat og de rette kvalifikationer er der fare for, at hverken mægling eller institutionens undersøgelser og afgørelser kommer til at leve op til FN's og OECD's bestemmelser for et effektivt ikke-juridisk klageorgan.

I lovforslaget lægges der indtil nu kun vægt på formandens rolle i forhold til mægling:

(Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser § 1, side 17)

"Formanden varetager procesfremmende opgaver i de indledende faser og en beslutningsfremmende rolle i den afsluttende fase, hvis konflikten ikke løses forinden. Formanden skal bistå både den svage part, der kan have behov for særlig støtte, men også virksomhederne, som formanden kan hjælpe med at få afsluttet en sag hurtigt og på en måde, der også tager hensyn til virksomhedens situation. Formandens rolle er i særdeleshed at skabe grundlag for, at sagen kan behandles ved mægling, og at fremme løsninger i dialog med sagens parter".

Disse bestemmelser er positive, men også meget utilstrækkelige, som 92-gruppen ser det. Rådet for Samfundsansvar er blevet enig om at anbefale regeringen, at formanden får titel af ombudsmand, primært på grund af følgende:

"Rådet er opmærksom på, at ombudsmandstitlen er en beskyttet titel i Danmark og at der stilles høje krav til det retlige grundlag for ikke at udvande begrebet. Betegnelsen ombudsmand sender imidlertid et stærkt signal om uafhængighed og offentlig vagthund, hvilket vil styrke legitimiteten i nævnets afgørelser og almindelige virke. Samtidig vil det at oprette en ombudsmandsinstitution skabe international opmærksomhed og det vil understøtte regeringens målsætning om at gøre Danmark internationalt kendt for ansvarlig vækst.... Ombudsmanden bør ikke have en mere fremtrædende rolle end nødvendigt for at fremme (mæglings)processen under hensyn til begge parter og i overensstemmelse med OECD's retningslinjer....I tilfælde af stemmelighed i nævnet er ombudsmandens stemme afgørende".

Rådet for Samfundsansvar lægger i sine anbefalinger med andre ord vægt på følgende:

- 1) At formanden får titel af ombudsmand hvilket er vigtigt bl.a. for at sikre uafhængighed, legitimitet og en initiativtagende funktion som offentlig vagthund
- 2) At formanden skal sikre mægling(sresultater) (og afgørelser) der er i overensstemmelse med OECD's retningslinjer
- 3) At formanden har den afgørende stemme i tilfælde af stemmelighed blandt institutionens medlemmer.
- 4) At formanden skal sikre institutionens uafhængighed af det politiske niveau.

92-gruppen mener det er vigtigt, at lovforslaget inkluderer disse vigtige punkter. Herudover mener 92-gruppen også det er vigtigt, at lovforslaget:

- 1) Giver formanden mandat til at sikre, at mæglings- og klageinstitutionen kan tage sager op af egen drift
- 2) Giver formanden mandat til at sikre, at mæglings- og klageinstitutionen iværksætter undersøgelser af klagesager, når dette er nødvendigt, samt sikrer og afsætter tilstrækkelige ressourcer til at gennemføre undersøgelserne.

Det er de nævnte funktioner i ombudsmandsbegrebet, der bedst sikrer formanden den nødvendige uafhængighed, legitimitet, vægt og aktive initiativtagende funktion, der er nødvendig, hvorfor 92-gruppen mener lovforslaget bør følge Rådets anbefaling på dette punkt.

Hvis regeringen ikke vil bruge ombudsmandstitlen, må den på anden måde sikre, at formanden tillægges de funktioner, der kan garantere dette.

2) Mæglings- og klageinstitutionens placering:

Det foreslås i § 2 i udkastet til lovforslaget, at Erhvervsstyrelsen sekretariatsbetjener mæglings- og klagemekanismen.

Dette er for 92-gruppen at se ikke uafhængigt nok i forhold til regeringens ønske om at mæglings- og klageinstitutionen skal være uafhængig af det politiske niveau. Selvom det kun er

det administrative ansvar, der varetages af en styrelse, er det kun en placering udenfor den offentlige administration, der sikrer institutionen reel uafhængighed. I Norge er der således truffet beslutning om, at institutionen/klagemekanismen skal placeres som en selvstændig enhed udenfor den offentlige administration.

3) Virksomheders mulighed for at klage:

Udkastet til lovforslaget lægger i § 4 op til, at enhver kan indbringe en klage for mæglings- og klageinstitutionen. 92-gruppen er stærkt bekymret over, at dette giver virksomheder mulighed for at anlægge klager mod NGOer eller måske endda journalister, der kritiserer virksomheder for deres indsats på CSR-området. Formålet med OECD Guidelines for Multinational Enterprises er at få regeringer til at fremme virksomheders efterlevelse af OECD's Retningslinjer, noget som også OECD kontaktpunkterne skal være med til at fremme. Det vil derfor gå imod formålet i de internationale OECD Retningslinjer, hvis mæglings og klageinstitutionen i stedet skal bruge sin tid på at behandle klager om NGOers kritik af virksomheder.

Det skal i denne forbindelse understreges, at evt. klager mod journalisters kritik/behandling af virksomheder bør behandles i pressenævnet. Klager mod NGOers kritik/behandling af virksomheder bør behandles andre relevante steder end i mæglings og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd.

4) Fremsættelse af udtalelse og kritik:

Udkastet til lovforslaget lægger i § 8 stk. 3 op til, at mæglings- og klageinstitutionen efter en undersøgelse af en sag *kan* fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag.

Som 92-gruppen ser det, *skal* institutionen fremsætte sin opfattelse af en sag og herunder fremsætte kritik og afgive henstillinger, når den efter retningslinjerne er gået ind i en sag og har foretaget en undersøgelse. Det bør ikke være muligt for institutionen ikke at gøre dette.

5) Klageinstitutionens opfølgning på kritik af og anbefalinger til virksomheder:

Udkastet til lovforslaget lægger under punkt 2.1.2.2. ligeledes op til, at mæglings- og klageinstitutionen *kan* følge op på, om den pågældende (virksomhed) følger evt. henstillinger efter at mæglings- og klageinstitutionen har undersøgt en sag.

Som 92-gruppen ser det, *skal* institutionen gøre dette.

6) Klageinstitutionens genoptagelse af sager:

Udkastet til lovforslaget lægger i § 10 op til, at mæglings- og klageinstitutionen *kan* genoptage en sag, hvis der er sket væsentlige fejl i sagsbehandlingen eller hvis der kommer væsentlige nye oplysninger frem i sagen.

Som 92-gruppen ser det *skal* institutionen gøre dette.

7) Afbrydelse af forældelsesfrist:

§7 bør indeholde en specificering af, hvornår en forældelsesfrist afbrydes, f.eks. ligesom straffelovens § 94, stk. 5. Der bør tilføjes ”Forældelsesfristen afbrydes, når en klage indsendes til mæglings- og klageinstitutionen”.

Forældelse og genoptagelse bør endvidere adskilles således at genoptagelse ikke er afhængig af hvor lang tid der samlet er gået i sagen. Det kan være uhensigtsmæssigt, særligt hvis en sag er blevet anlagt sent i forhold til forældelsesfristen og der ikke indarbejdes en bestemmelse om afbrydelse jf. punktet ovenfor. En eventuel forældelsesfrist på genoptagelsessager bør løbe fra sagens afslutning og ikke fra overtrædelsens ophør.

8) Afvisning og udsættelse af en sag:

Udkastet til lovforslaget lægger i punkt 2.1.2.3. op til, at mæglings- og klageinstitutionen kan afvise eller udsætte sager, der allerede er anlagt ved en domstol, herunder en domstol i et andet land. Det er for 92-gruppen at se vigtigt, at institutionen overvejer om ofre for f.eks. menneskerettighedskrænkelser begået af virksomheder, får en retfærdig behandling i overensstemmelse med internationalt anerkendte retsstandarder ved domstole i disse lande, eller om ofret får adgang til mere effektive retsmidler, hvis institutionen accepterer at behandle sagen.

9) Stedlig kompetence

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 5, at en sag som udgangspunkt skal behandles af kontaktpunktet i det land, hvor en overtrædelse er sket. Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd kan dog beslutte selv at behandle en sag, hvis det vurderes, at kontaktpunktet i det pågældende værtsland ikke lever op til OECD's proceduremæssige vejledning for kontaktpunkter.

En klage fra en dansk organisation over en dansk virksomheds ageren i et andet OECD land vil derfor som udgangspunkt skulle afvises af det danske kontaktpunkt. men da dette kan medføre uoverkommelige udgifter for begge parter i sagen, bør Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd tillige behandle sagen i sådanne tilfælde. En klage som vedrører en dansk virksomheds generelle adfærd i flere lande, bør også kunne behandles i Danmark. Igen primært af økonomiske årsager men også fordi det vil være meget svært for en NGO at skulle føre en sag i flere lande på en gang.

10) Mæglings og klageinstitutionens sagsbehandling:

For 92-gruppen er det vigtigt, at det i § 3 præciseres, hvad der menes med at mæglings- og klageinstitutionen behandler sager der vedrører ”danske private eller offentlige organisationer”. Ifølge OECD's sekretariat dækker OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder ikke non-profit organisationers aktiviteter. Det er for 92-gruppen at se bekymrende, hvis mæglings- og klageinstitutionen skal til at behandle sager, som OECD Guidelines ikke retter sig mod.

For 92-gruppen er det endvidere vigtigt, at det kun er som *udgangspunkt* og ikke som *hovedregel* at der søges en løsning via mægling ved klageinstitutionen. Er der brug for at mæglings- og klageinstitutionen foretager en undersøgelse af sagen skal denne foretages! Derfor bør formuleringen i punkt 2.1.2.2. på side 10 ændres.

Det er positivt, at udkastet til lovforslaget lægger op til en hurtig og betryggende sagsbehandling. Det er også fair, at tidsrammerne for sagsbehandlingen er vejledende og kan forlænges, hvis det vurderes, at det vil gavne sagens løsning. Der bør dog gælde regler for, hvor lang tid en sag maksimalt kan accepteres at vare. Det er ikke hensigtsmæssigt, hvis en sag kører videre i månedsvis eller årevis udover hvad OECD's vejledende tidsrammer tilskriver.

11) Indkaldelse af mæglingsekspert:

92-gruppen mener som tidligere nævnt, at det er vigtigt, at formanden for institutionen er den, der forestår/har ansvar for mæglingen. 92-gruppen finder det dog fair, at formanden kan inddrage mæglingsekspert, såfremt det vil gavne sagens løsning. Dette betyder dog ikke, at formanden kan "udlicitere" ansvaret for mæglingen til mæglingsekspert. Det er formanden, der har ansvaret for mæglingen og at der findes løsninger, der er i overensstemmelse med OECD-Guidelines.

Udkast vedr. ændring af årsregnskabsloven:

Der foreslås med udkastet til lovforslaget – i § 14.1. - en udvidelse af årsregnskabsloven § 99a vedrørende redegørelse for samfundsansvar til udtrykkeligt at omfatte redegørelse for virksomheders politikker for at respektere menneskerettighederne samt politikker for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter.

Som 92-gruppen ser det, er dette et skridt i den rigtige retning, men slet ikke ambitiøst nok. Efter 92-gruppens mening bør det være et lovkrav, ikke kun i Danmark, men i hele EU, at virksomheder skal udøve "due diligence" (nødvendig omhu) på de områder, som OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder dækker (bl.a. menneskerettigheder, miljø og korruption) og rapportere om deres indsats. Virksomheder bør herunder foretage ordentlige risikovurderinger af, hvordan deres aktiviteter påvirker mennesker og miljø i de lande, hvor de har aktiviteter. De bør også gøre en aktiv indsats for at forebygge disse risici og rapportere om deres arbejde. Hvis der opstår/er problemer med at overholde bestemmelserne i OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder bør det endvidere være et lovkrav, at virksomheder rapporterer om, hvad de (vil) gør(e) for at rette op på problemerne.

Christina Gehring Skagen

Fra: Anders Kristoffer Levy [AKL@bm.dk]

Sendt: 23. januar 2012 14:20

Til: Christina Gehring Skagen

Cc: Susanne Christensen; Pernille Christensen

Emne: Høringssvar fra BM (lov om mæglings- og klageinstitution) (BM ID: 135664)

Kære Christina

Under henvisning til E-mail af 21. december 2011 skal det fra Beskæftigelsesministeriet bemærkes, at det i de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.1. om gældende ret anførte om, at "Kontaktpunktet i sin nuværende form lever ikke op til de nye anbefalinger fra OECD og FN, bl.a. fordi der ikke er åbenhed om kontaktpunktets virksomhed, f.eks. hvad angår sagsbehandling, tidsfrister og udtalelser." bør slettes. Grunden til, at Beskæftigelsesministeriet finder, at denne sætning midtfor på side 9 bør slettes, er, at der næppe er belæg for at skrive dette, og at det heller ikke ses at være nødvendigt at forholde sig til, om det nuværende kontaktpunkt, som jo fortsætter indtil det nye klageorgan er etableret, lever op til de opdaterede OECD-Retningslinjer mv.

Beskæftigelsesministeriet er derimod indforstået med, at det i stedet eventuelt anføres, at kontaktpunktet i sin nuværende form ikke lever op til anbefalingerne fra Rådet for Samfundsansvar.

Herudover har Beskæftigelsesministeriet ikke bemærkninger til lovforslaget.

Venlig hilsen

Anders Levy

Specialkonsulent

Beskæftigelsesministeriets Juridiske, Arbejdsretlige og Internationale Center

Christina Gehring Skagen

Fra: Merete Kjær Aagaard [mek@sm.dk]
Sendt: 9. januar 2012 11:16
Til: Christina Gehring Skagen
Emne: Høringssvar vedr. Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar) (Id nr.: 341241)

Vedr. høring om Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har ved mail den 21. december 2011 fremsendt ovennævnte udkast i høring hos bl.a. Social- og Integrationsministeriet.

Social- og Integrationsministeriet skal oplyse, at ministeriet ingen bemærkninger har.

Med venlig hilsen

Merete Kjær Aagaard

Kontoret for Jura og International

Christina Gehring Skagen

Fra: Lone Faliu (DEP) [lofa@fvm.dk]

Sendt: 23. januar 2012 15:44

Til: Christina Gehring Skagen; Ole Kirkelund (EOGS)

Cc: Anders T. Christensen (DEP); Postkasse, 1AFD_1KT (DEP); Jette Petersen (DEP); Susan Bramsen (DEP)

Emne: Vedr. Høring over forslag til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar).

Til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

Fødevarerministeriet kan herved meddele, at ministeriet ikke har bemærkninger til det fremsendte udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven. Der henvises til det fremsendte udkast og høringsmateriale af 21. december 2011.

Med venlig hilsen

Lone Faliu
Fuldmægtig, Juridisk kontor

Direkte tlf. +45 50 85 20 84
Email lofa@fvm.dk

eu2015.dk

DANISH PRESIDENCY
OF THE COUNCIL OF THE
EUROPEAN UNION 2012

Slotsholmsgade 12
1216 København K
Tlf. +45 33 92 33 01
Email: fvm@fvm.dk
fvm.dk

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Departementet

Christina Gehring Skagen

Fra: Joan Andersen [jsp@fivu.dk]

Sendt: 4. januar 2012 16:00

Til: Christina Gehring Skagen

Cc: Jesper Schaumburg-Müller, Ole Kirkelund (EOGS)

Emne: VS: Høring af Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Kære Christina Skagen

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser har ingen bemærkninger til Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven.

Med venlig hilsen

f. Jesper Schaumburg-Müller

Joan S.K. Andersen

Chefsekretær

Politik og Koordinering

Direkte telefon: + 45 7231 8051

E-mail: jsp@fivu.dk

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser

Bredgade 43

DK-1260 København K

www.fivu.dk

Fra: Christina Gehring Skagen [mailto:CWG@eogs.dk]

Sendt: 21. december 2011 11:04

Til: Christina Gehring Skagen

Emne: Høring af Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og Ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Hermed sendes udkast til lovforslag om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven i høring.

<<Lovforslag_Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd_høring.pdf>>

Forslaget om mæglings- og klageinstitutionen er et led i udmøntningen af regeringens målsætning om, at Danmark er i front, når det gælder virksomheders globale ansvarlighed overfor arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korruption.

Formålet med lovforslaget er således at oprette en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution, der hurtigt og effektivt kan løse uoverensstemmelser om overtrædelse af internationale standarder og principper om global ansvarlig virksomhedsadfærd, jf. OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.

Retningslinjerne beskriver, hvad der betragtes som ansvarlig virksomhedsadfærd i forhold til emner såsom menneskerettigheder, miljø, arbejdstagerrettigheder m.v. Mæglings- og klageinstitutionen kan behandle henvendelser vedrørende virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Erhvervs- og Vækstministeren fastsætter ved bekendtgørelse nærmere regler for mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, herunder regler om sagsbehandling og sammensætning.

Formålet med forslaget om ændring af årsregnskabsloven er at styrke danske virksomheders indsats i

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen / Erhvervsstyrelsen
Att. Christina Skagen og Ole Kirkelund
Erhvervscentret
Kampmannsgade 1
1780 København V.
eogs@eogs.dk; cwg@eogs.dk; oki@eogs.dk

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høring over udkast til forslag til lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

5. januar 2012

1. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har med brev af 21. december 2011 sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring med svarfrist den 23. januar 2012.

Kontor: C 3

J.nr.: 2011-3620-8

2. Rigsrevisionen har gennemgået udkastet til lovforslag alene med henblik på bestemmelser vedrørende statslige revisions- og/eller regnskabsforhold.

Til orientering for:
Departementet

3. Det fremgår af udkastet, at den nye institution er et uafhængigt organ inden for den offentlige forvaltning, der består af en formand og 4 øvrige medlemmer (§1, stk. 2-3), og institutionen sekretariatsbetjenes af Erhvervsstyrelsen (§2).

Institutionen vil blive finansieret af en årlig bevilling på 3 mio. kr. Bevillingen er medtaget på ÆF til FFL 2012 § 08.21.20.10 (Erhvervsstyrelsen, alm. drift), hvor det i anmærkningerne anføres, at bevillingen er forhøjet med 3 mio. kr. til oprettelse af institutionen som følge af "Aftale om finansloven for 2012".

4. Således som den ny institution er beskrevet i lovforslaget, bemærkningerne hertil og i ÆF til FFL 2012, går Rigsrevisionen ud fra, at institutionen ikke er en ny selvstændigt regnskabsafleggende statslig institution (jf. statsregnskabsbek. §§ 2 – 4). Rigsrevisionen går endvidere ud fra, at regnskabsafleggelsen for den nye institution foregår i Erhvervsstyrelsens ordinære regnskab i statsregnskabet. Revisionen heraf følger de statslige regler.

Udkastet til lovforslag indeholder så vidt ses i øvrigt ikke bestemmelser om statslige regnskabs- og/eller revisionsforhold, og Rigsrevisionen har derfor ikke andre bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Wilfred Christensen
specialkonsulent

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7228 2400
F +45 7228 2401
M im@im.dk
W oim.dk

Erhvervsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Dato: 19. januar 2012
Enhed: Kommunaljura
Sagsbeh.: DEPJTH
Sags nr.: 1200892
Dok nr.: 790270

Svar på høring vedrørende udkast til lovforslag om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd og ændring af årsregnskabsloven (redegørelse om samfundsansvar)

Erhvervsstyrelsen har ved e-mail af 21. december 2011 anmodet Økonomi- og Indenrigsministeriet om eventuelle bemærkninger til den omhandlede høring.

Det meddeles herved, at Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke har bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Jon Toivo Hansen